



БЪЛГАРСКИ КНИЖНИЦИ.

Часть II

1860 Юлій

Книжка първа

НЕЩАСТНАЯ ФАМИЛІЯ

кратка

БЪЛГАРСКА ПОВѢСТЬ.

Съчинена отъ В. Д.

ПРЕДГОВОРЪ.

Благодаружни Читатели!

Като Българинъ и обладамъ отъ любовь къмъ народу си, азъ не можихъ да търпѣя. кѣту глѣдахъ и глѣдамъ, чи всякъ единъ ученъ Българинъ съ неуморени сили ся труди да припесе вещественъ ползъ. Майцѣ ни, — неможихъ, казвамъ да търпѣя и ся рѣшихъ, споредъ колко ми допускать сили и время, да принесъ и азъ нѣщичко Майцѣ си, кое, мысливъ, можи, що годѣ, да ѝ достави ползъ. Съ тѣзи мысль, азъ ся наехъ да спиихъ тайжъ краткъ повѣсть, кѣту ся лѣскажъ съ надеждѣ, чи, кѣту собственно-Българскъ повѣсть, ще бѣди при-
ята съ любовь и снисхожденіе.

Наша млада Книжница има потреба отъ книги, съчинени или преведени. А защо то Тя ся сподобила да има чужды, преведени на свой языкъ, повѣсти; а събственны, почти, нѣма: то, мысля, чи тая кратка повѣсть „Нещастная Фамилія“ не ще бѣди излишня. — Дѣйствително, наша Книжница има чувствителна — и много чувствителна — нужда отъ други много по полезны книги; нѣ за тѣхъ нѣка ся старають тѣ, кои уже ся придобили умственны, за това, средства. А таквизи, слава Богу, въ насъ Българе има уже доволно.

Тѣзи повѣсти съдържава ужасны нещастія, кои е претърпяла цѣлая Българска фамилія. Въ Европѣ, просвѣщенныя народы, отъ едно малко събытіе, кое е произвело впечатленіе, макаръ, на едно селце, написвають цѣли томове отъ повѣсти. Тѣзи повѣсти, на кои съдържање е повече измыслено, приѣмать ся отъ сички Европейцы съ вѣсторгъ, и даже тѣ ся съ нихъ гордѣють.

Ный Българе, ако да щемъ, можимъ написа безчисленны повѣсти не измыслены, нѣ истинны. Кържалжи, Яничери, Делибашы и много други злодѣи оставили въ сяко, почти, Българско сѣрдце матеріали за повѣсти. Тѣ (Кържалжи, Яничари и проч.) както е всякому извѣстно, были намъ и на наше честіо Правителство голѣмы врази. Наслѣдници Славнаго Османова трона, кои сѣ ся вѣобще отличавали, както ся и отличавють съ голѣмо челоувѣколюбіе и великодушіо снисхожденіе къмъ свои подданны, глѣдали сѣ съ крайіо прискрѣбіе на нетѣрпимы злодѣйства безчелоувѣчныхъ Яничаръ, Кърджалжевъ и пр. и ся сѣ стараіи съ кротость да спрѣть тѣзи злодѣйства. Нѣ, кату наконецъ, злоба и непокорность послѣднихъ достигла до най высокъ стѣпень, славный предшественникъ нынѣ благополучно царствующаго Султана изгуби сяко тѣрпѣніе и ги истреби

Пропзшествія на тѣзи повѣсти сѣ ся случили въ то время, кога Яничари и Кърджалжи веки клонили къмъ наданіе . . . а особенно послѣдныя.

Азъ ся надѣмъ, чи тѣзи повѣсти ще намѣри въ сѣрдца читателей съчувствіе и одобреніе, защото тя е прѣвъ трудъ, — а освенъ това, тя е написана не отъ нѣкое чувство тщеславіе, нѣ отъ непреодолимо желаніе, да припесѣ и азъ нѣщичко Майцѣ си. Надѣмъ ся прочее, чи Вый, благоразумны читатели, кату покажите благосклонность къмъ мой слабъ трудъ, ще ми дадете възможность дася стараіж и припесѣ Майцѣ си и другъ по голѣмъ ползѣ.

В. Д.

НЕЩАСТНАЯ ФАМПЛІЯ

БЪЛГАРСКА ПОВѢСТЬ (*).

I.

Нещастіе.

День бѣше ясенъ. Величественное Майско слънце скрываше ся въ непроницаемый Западъ, кѣту отдаваше вечерны поздравленія на высокія Старопланински върхове, окръжаѣщи развалины стараго Прѣслава . . . Тихый и пріятный вѣтръ, кѣту разливаше ароматнѣхъ миризмъ, коѣхъ почърываше отъ разноцвѣтны цвѣтя, извѣщаваше приближенію ноцно. Пастыры съ свои многочисленны стада вращахъ ся въ жилища си, и мѣдны имъ кавали испълнехъ съ сладостно си бученіе окръжности Прѣслава. Птичи чирканія отъ минутъ на минутъ ставахъ по грѣмки, чрезъ що ся познаваше, чи тѣ ся събержтъ да ся предажтъ въ прельстное лоно на успокоителный снъ Пошная царица — Сова бѣше изфръкната отъ гнѣздо си и нейный дивъ гласъ правеше да счи Прѣславская гора

(*) Повѣсть-та, коѣхъ-то сега прѣдлагани на любопытство-то на читатели-тѣ, има първо и първо туй особенно достоинство, чи іе заимствована отъ промишлѣхъ-тѣ жизнь на Българе-тѣ. Това іе, колко-то знаемъ, първа българска повѣсть на българскій іазикъ. Съчинитель-тѣ ѳ, іединъ младъ Българинъ, зедся за работъ, коя-то му твърдѣ иде отражи, и шій ся надѣемъ,

Въ този пріятень Майски вечеръ, въ кого, сякашъ, чи природа нарочно бѣше показала сички си прелести, въ Ирѣславъ произхождане нѣщо необыкновенно. Дѣтца плачяхъ; мъжи ходехъ на горт на долу съ лица, на кои ся изображаваше горестъ и съжалѣніе за нѣщо си; жени събирахъ ся на купина и скоро-скоро си приказвахъ. Нѣкои отъ тѣя жени плачущкомъ думяхъ единъ на другъ:

„Горкана! какво ли ще бѣде! Какъ ще утѣшимъ бѣднаа женъ? . . . Мъжъ ѝ още го нѣма, а тя отъ жалостъ и нетърпѣніе утиде да го посрѣща и сега плаче тамъ при голѣмый дѣбъ! . . .“

И дѣйствиелно, неподалеко отъ Ирѣславъ, до единъ голѣмъ дѣбъ, стоеше една страшна жена, кои ся виждаше да е потънѣла въ глѣбокъ печаль. Отъ нейно високо и сбръчкано чело течеше студень потъ; нейно дълговато лице бѣше измокрено съ слъзъ, кои непреставяхъ да падатъ отъ подпухнали ѝ очи.

— „Нѣма го!“ каза тя и тежко въздыщаніе ся изтъргна отъ нейны сухи грѣды.

чи заниманія-та му ще дадѣтъ слѣдъ врѣмя отлични произведенія по тѣзи часть.

Не бѣва да оцѣнявами напълно произведеніе-то прѣди догдѣ не ся іе то напечатало и прочело отъ читатели-тъ; но нѣи си позволивами да забѣлѣжимъ чи ако „несчастна-та фамилия“ на Г. В. Д., и да има недостатки (безъ тѣхъ рѣдко ся іавявѣтъ съчиненія), тѣ сѣ малки, като ги сравнимъ съ възраст-тъ и образование-то на съчинитель-тъ, кой-то тѣй іавно показвалъ въ неіжъ способности-тъ и дарованія-та си.

Български-тъ Книжници благодаріѣтъ Г. В. Д., чи ги почелъ съ този си трудъ и го молиѣтъ да продължи заниманія-тя си въ повѣстній-тъ родъ.

Г. В. Д. писалъ безъ членове, а между туй употребилъ на мѣста правописаніе таквози, какво-то ся изискува, само кога-то искѣтъ да прѣдадѣтъ вѣрно живо-то произношеніе на народъ-тъ. Това сѣ противоположности, кои-то не могатъ лесно да ся примиріѣтъ.

Тая бѣдна жена до толкъсь ся бѣше предала въ печаль, щото не видя, чи на сръщя ѿ нѣи чилѣкъ.

Той бѣше высокъ и пѣлень, нѣ лице му бѣше тѣй сухо, тѣй блѣдно, сяканѣ, чи бѣше мъртавъ. Неговы дрѣхи бѣхѣ просты, нѣ чисты. По плещи му ся развиваше бѣла, кѣту снѣгъ, коса, коя излазеше изъ подъ лѣскавъ му капакъ. Този чилѣкъ крачеше медленно, но твѣрдо. По нѣкоганѣ, той издигаше чѣрны си голѣмы очи кѣмъ небе и дѣлго, дѣлго не ги снѣмаше. А по нѣкогнѣ заедно съ тешко въздышаніе испускаше плачевенъ гласъ . . . Да, той плачеше, и неговъ плачъ бѣше жаленъ, неутѣшенъ! . . .

— Никакъ надеждѣ! сичко изгубено! каза той, и сѣзы, кѣту порой ся излихѣ отъ очи му. Боже! продѣлжи той, щѣ ли еще тѣрихѣ? Чѣрная Сѣдба не ся ли е наситила . . . ?

Но за въ единѣкъ той ся спря, турѣ разтрѣцерахѣ си рѣкѣ на грѣди си и каза съ плачевенъ гласъ:

Ахъ! ты тамъ . . . ты мя чака при голѣмый дубъ! . . .

И дѣйствительно, несчастная жена стояла се до голѣмый дубъ безъ да ся помысли .

Той ся приближи до неѣ, и, кѣту ѣхъ улови за рѣкѣ, каза:

— Радо!

Рада (тѣй ся зовеше тѣзи несчастна жена) стрѣсна ся, подскочи назадъ, отирати сѣминтеленъ погледъ кѣмъ чилѣка и извика:

— Ты ли си Вѣлко?

— Вѣлку нищо не продума.

— Да, ты си, каза ты, кѣту ся приближи до него.

— Да си идимъ.

— Да си идимъ? Не, не. Азъ тука щѣ ты чакамъ. Ты иди сега скоро . . . Скоро иди, дай имъ щото искѣтъ и доведи сынове ми. . . азъ тукъ щѣ ты чакамъ . . .

Въ тѣзи минутѣ на Радинѣ рѣкѣ падна горещъ сѣлѣ.

Рада погледна Вѣлка съ удивленіе.

Вълку закри лице си съ една кърпа и начала съ гласъ да плачи, кѣту дѣте,

— Ты плачишь! ты неутивашъ! извика Рада: Ахъ, сега познахъ чи ты не си сполучилъ нищо . . . сынове ми ще погинѣтъ! . . .

Рада не можѣ веке да продума. Крака ѣ ся подгнѣнахъ и тя падна безъ чувства на Вълковы рѣцѣ.

Слънце уже бѣше ся скрыло отколѣ, и страшенъ мракъ владѣаше по земнаѣ повърхность, кога Рада доди въ себя си.

— Дѣ сжмъ? запыта тя съ твърде слабъ гласъ.

Вълку, кой стоеше до неѣ на колѣна и бѣше издигналъ пълны си съ слъзы очи къмъ себе, улови ѣ за рѣкъ и ѣ рече:

— При меня си, Радо, — небойся.

Рада стана.

— Да си идишь, каза тя, защо Нетка е у дома самичка . . .

— Да си идишь.

И Вълку тръгна къмъ Прѣславъ.

Слѣдъ него вѣрвеше Рада, коя отъ минутѣ на минутѣ испускаше жалны охканія

Тѣ, кога влѣзохъ въ Прѣславъ, въ него уже царуваше мъртва тишина.

Вълку застоя до единъ малкъ домъ, отпрати уплашенъ погледъ къмъ Радѣ и каза съ растреперанъ гласъ:

— Радо! наши пѣтни врата отворены!

— Боже, Нетка е самичка! извика Рада и, кѣту стрѣла отиди въ дома си съ надеждѣ да намѣри дѣщирѣкъ си, чи спи. Но уви! Тя едвамъ отвори кѣщныя врата, и подскочи назадъ. Предъ очи ѣ ся представи ужасно зрѣлище: На срѣдъ кѣщи гореше голъмъ огънь, до кого сѣдеше единъ едъръ чилѣкъ, кой бѣше натѣкналъ на шишъ двѣгодишно малко дѣте и го вѣртеше, кѣту чи печеше кибанъ! . . . и това нещастно дѣте бѣше Нетка — Радина дѣщирѣ . . .

При това страшно зрѣлище, Рада силно искрещѣ; очи ѣ съ

напълихъ съ кръвъ, сички й тѣлесны членове ся разтреперахъ и тя падна полумъртва въ рѣцѣ на единъ бабичкѣ, коя бѣше дошла на помощь . . . помощь бесполезна! . . .

Вълку, кѣту замаянъ застои на срѣдъ двора, защо, кога Рада отвори кѣщныя врата, той видя що ся върши въ кѣщи и отъ ужасъ окамня. Нѣ, кѣту видя чи отъ кѣщи излазя чилѣтъ съ пожъ въ уста и съ пищюфи въ рѣцѣ, той ся свѣсти. Сичка му кръвъ закипя отъ гнѣвъ и той, кѣту разиренъ тигръ, ся спусти на разбойника. Макаръ разбойникъ свари да рани Вълка, нѣ Вълку, безъ да глѣда на раны си, измыкна отъ разбойникови уста дългій ножъ и съ него разсѣче тѣло му на части. Подиръ това, Вълку съ мѣтны очи изглѣда на около си, извика „Боже, прости!“ и издигна ножъ да ся убива. Нѣ едвамъ той упря смъртоносное орудіе догради си, Рада, коя ся свѣсти и видя, чи Вълку ще ся убива, извика му съ слабъ гласъ:

— За мене живеи Вълко!

Тѣзи Радины думы, произнесены съ жаленъ и умоляющъ гласъ, подѣйствувахъ на Вълка. Той запрати смъртоносное орудіе на странѣ, приближи ся до Рада и й каза:

— Радо! азъ съмъ живъ! . . .

Скоро около Вълка и Рада ся събра много народъ. Простодушныя Ирѣславцы плачехъ горко, кѣту научихъ какво ново нещастіе постигнало Вълка.

Вълку, макаръ и да бѣше старъ, нѣ въ него живееше еще юпашкій духъ, и тѣлесны му силы не бѣхъ го еще оставили. Той свърза раны си, кои, за щастіе, не бѣхъ опасны, улови Радъ за рѣкъ и й каза плачешкомъ:

— Знаи, Радо, чи Богъ когото наказва обыча го.

Послѣ, кѣту изглѣда събранныя около себя си селене, рече имъ:

— Добри селяне! видѣхте, чи Богъ мя наказва за неизвѣстны мнѣ грѣхове. Азъ, за каквото бѣхъ утишелъ въ Шумень, не го по-

лучшихъ. Съ голѣмъ горестъ ся вращахъ и бѣхъ въ отчаяніе; нѣ Богъ ми проводи и друго нещастіе . . . Утѣшете Радъ — азъ сега щѣ ся вѣрихъ

И съ тѣя думы, Вѣлку излѣзе отъ двора си.

Селены употребихъ сяко средство, за да успокоѣтъ и утѣшѣтъ Радъ; нѣ не бѣ възможно. Тя плачеше, дѣреше дрѣхы си, дѣрпаше косы си и выкаше, кѣту людѣ. Селяни, кѣту видѣхъ, чи никакъ нече могѣтъ утѣши Радъ, единъ по единъ си отидохъ и оставихъ таймъ бѣднѣ женѣ да плачи неутѣшно надъ изгорѣлое Нѣткино тѣло

Ако да нѣмаше Христіанскій духъ, тая бѣдна жена скоро щеше сама да ся убій; защо нещастія ѣ бѣхъ твърде голѣмы. Нейно любимо и послѣдно утѣшеніе — Нѣтка умря отъ огненнѣ смъртъ... а нейны два сына — Велику и Стоянъ бѣхъ въ разбойнически рѣцѣ.

Тѣ (Велику и Стоянъ) почитахъ ся за най юнацы въ цѣльй Прѣславъ, както и дѣйствително бѣхъ юнацы — та за то безъ страхъ ходяхъ по горѣ, както да помагѣтъ тѣмъ, кои страдахъ отъ разбойницы, тѣй и да ловѣтъ дивы звѣрове. Съ своѣмъ храбростъ и неустрашимостъ тѣ придобыхъ много врази. Разбойници ежедневно пълнехъ Прѣславскѣмъ горѣмъ и пщяхъ случай да ги уловѣтъ и убійхъ; нѣ Велику и Стоянъ не ся давахъ.

Два дни напредъ него днь, отъ кого ся начинахъ тѣзи повѣсть, Велику и Стоянъ отидохъ на ловъ. Нихна ловитва бѣше щастлива, и тѣ съ радость ся вращахъ у дома си. Веселый п, по пѣкогашъ, умысленый Велику, пашѣваше съ твърде жаленъ гласъ единъ старъ юнашкѣ пѣснь. А беспечный Стоянъ играеше съ кучета си. кои, кѣту бѣгахъ на горѣ на доло, радостно лагахъ. Кѣту ся приближихъ срѣдъ горѣ, Велику и Стоянъ рѣшихъ да си починѣтъ; нѣ сдвѣмъ тѣ понячихъ да сѣдѣтъ. кучета пшъ, кои до то время испускахъ радостны лаеве, залаяхъ много сѣрдито и ся скрыхъ въ гѣсталака. Велику и Стоянъ приготвихъ пушки си

и начинахъ да ся прислушавать. Въ това сжщо время изгърмахъ нѣколко пушки и Велику падна Стояпъ поблѣдна и не ся побутна отъ мѣсто си; нѣ кѣту видя чи отъ гѣсталака ся показахъ около десять разбойника, той извади широкій си ножъ.

„Наши сж!“ развикахъ ся разбойници и безъ да помыслятъ, чи Велику имъ направи хитрость, спуснахъ ся съ голи ножове на Стояна, кой съ неустрашимость ги чакаше. Едвамъ тѣ ся приближихъ до Стояна, Велику стана, съ голѣмъ бързинъ измъкна отъ рѣцъ одного разбойника ножъ и начина съ него да сѣче разбойници, кои единъ слѣдъ други падахъ отпредъ му, кѣту снопы. То сжщо правеше и Стояпъ. Но тая нихиъ хитрость и отчаянно мѣжество нищо не имъ помогна: Тѣхъ ги забыколихъ други разбойници, кои бѣхъ скрити въ гѣсталака и, кѣту ги ранихъ на много мѣста, принудихъ ги да ся предадѣтъ.

Макаръ отъ Велика и Стояна да течеше много кръвъ и макаръ тѣ да бѣхъ съсѣмъ слабы; нѣ начальникъ разбойниковъ новеля яко да ги свързѣтъ.

— Да идимъ сега у дома, каза Еминъ — тѣй ся зовеше начальникъ разбойниковъ — кѣту потупка Велика и Стояна по гърба. Тамъ има лѣкаре, продѣлжи той съ насмѣшкѣ, тѣ ще ви псѣрѣтъ и не ще ви оставѣтъ да умрете.

Велику го поглѣдна съ презрѣніе и му каза гордѣливо:

— Убій мя, злодѣй!

— Ний ни то сме разбойници, нито — кръвопійцы, каза Еминъ, кѣту отпрати гнѣвенъ поглѣдъ къмъ Велика.

— Отъ васъ по добри разбойници бивали? рече му Стояпъ кѣту го заплю.

Еминъ пожела отъ гнѣвъ и издигна рѣкѣ си, въ кою бѣше широкъ ножъ, за да го забій въ Стояновы грѣди; нѣ той ся въспря, кѣту видя, чи Стояпъ хладнокрѣвно и безъ страхъ чака явнаѣ смърть.

— Младъ си еще, каза той Стояну, кѣту скры свой пожъ: меня ми е жално да тя убійжъ, защото ты и братъ ти сте юнацы. Ный имамы обычай да мѣчимъ тѣ, кои ся противѣтъ намъ, нѣ вый съ вашъ храбрость обезоружихте мя. Бѣдете увѣрены, чи азъ никога не наказвамъ таквизи юнацы, каквито сте вый . . . нѣ да вървимъ, тукъ не е мѣсто да говоримъ . . . Омаръ! иди въ Прѣславъ и, кѣту поздравишъ Вѣлка отъ меня, кажи му да донесе 50,000 гроша въ Шумненскій балканъ, ако иска да бѣдѣтъ сынове му живы.

Омаръ ся отирави кѣмъ Прѣславъ, а разбойници съ свои пѣтны скрыхъ ся въ горскій гѣсталакъ.



II.

Самодивско жилище.

Три часа далечъ отъ Шуменъ, кѣмъ югъ, има мѣсто, кое ся зове Маркишъ. Пѣтникъ, кой отива отъ Шуменъ въ село Драгоевъ трѣба да мине презъ това мѣсто, ако иска по скоро да стигне въ горѣ-упомянутое село. Макарь около това мѣсто да пѣма сега гѣста и голѣмъ горжъ, нѣ пѣтникъ сякога съ трепетно сърдце минува презъ тамъ, и часто ся случавѣтъ тамъ голѣмы нещастія...

Това мѣсто въ старо время бѣше непроходимо, по причинъ на гѣстаѣ горжъ и чилъшки суевѣрія . . . Сто раскрача на доло отъ това мѣсто, кѣмъ западъ, нахождаше ся, срѣди непроницаемый гѣсталакъ, обширно поле, покрыто съ мѣкж зеленжъ трѣвжъ и разноцвѣтны цвѣтя, кои издавахъ пріятнжъ миризмжъ. Въ срѣдъ това поле

имаше въздигнатъ не голѣмъ домъ, кой бѣше забиколентъ съ до-
вольно пространнѣ нивѣ, на коѣхъ высокія класове, разлюляваны отъ
тихий вѣтрѣ, уприличвахъ таѣхъ нивѣ на малко зелено езеро, а не-
голѣмый домъ — на малѣкъ неподвиженъ корабль . . .

Въ този неголѣмъ домъ отъ три стан повече имаше. Сяка-
стая бѣше просто, нѣ чисто стѣкната. Въ единъ отъ тѣхъ стан, дѣ по-
стѣны бѣхъ покочени пушки, пищови, двѣ чѣрны маски и двѣ дъл-
ги сопы, и дѣ предъ изображеніе честнаго кръста гореше ламбада,
—сѣдеше на мѣкѣхъ дебелѣхъ постелѣхъ бѣлобрадъ старецъ, кой бѣше
ся дълбоко замислилъ. До него на столъ сѣдеше младъ момакъ и
съ вниманіе глѣдаше на сяко едно старцево движеніе.

— Татко! каза този момакъ старцу, кѣту въздѣхна: отколѣ имашъ
намѣреніе да тя пытамъ за нѣщо си, нѣ не сиѣхъ . . .

Старецъ издигна главѣ си, отпрати въпросителенъ погледъ
къмъ момка и му каза съ слабъ гласъ:

— Пытай, сыне, сичко щѣ ти кажѣ.

— Ето става 20 години, какъ ный живеймы въ таѣхъ пустинѣхъ,
а азъ незнамъ защо тѣхъ пустиняшки живеймы.

— Пустиняшки ли живейшь Владе? Всякій день не ходишь ли
при другари си?

— Това е тѣхъ. Но защо ный живеймы тукъ; защо не идишь въ
нѣкое село? освенъ това, защо ты ми порѣчвашъ да не довождамъ
никого у дома?

— Ты и да искашь нѣкого да доведешъ, той неще рачи да доди . . .

— Чи защо никой не ся приближава до наше жилище? Слава
Богу, тукъ не живеѣтъ разбойници.

— Ако бѣхъ живели тукъ разбойници до сега този домъ не
стояваше здравъ и тѣзи нивѣ, отъ коѣхъ ся хранимъ потѣпквашеся
отколѣ; нѣ има други причины, кои ты не трѣба да знаишь.

— Вѣроятно, зашто то не съмъ достоенъ . . .

И Влади заплака.

— Ахъ Боже мой! каза старецъ, кѣту улови Влада за рѣкъ: кой ти дума, чи си недостоенъ? Ты ми си спчко на свѣта, чи азъ отъ тебя ли щѣ сѣдна да крѣкъ нещо? Не. Нѣ азъ не ти казвамъ, зашто то сѣмъ увѣренъ, чи ты си щастливъ дѣто незнаишь, зашто ный живеи мы тукъ, и зашто никой не смѣй да ся приближи до наше жилище.

— Щастливъ! не, татко не. Азъ не сѣмъ щастливъ. Меня ми умръзна да живеи въ тѣзи пустини; умръзна ми веке и да ходи по горѣ съ дружинѣ си.

— Умръзна ти да струвашъ добро? умръзна ти да обрашашъ горкія слъзы въ радостенъ смѣхъ на толкосъ майки, брати и сестры?... Владе, Владе! ты си младъ, ты незнаишь еще що е добро що е зло, и—що е радость и що е печаль.

Влади печално поклати главѣ си и, кѣту въздѣхна, рече:

— Татко! ты ся лѣжиши. Не мысли, чи азъ съ другари си правѣ добро . . . Не. Това е много далечъ отъ насъ. Въесто радость ный умножавамы на всегда горкія слъзы на нещастныя майки и бащи.

— Това може ли да бѣде? извика старецъ и скочи, кѣту пупаренъ, отъ мѣсто си. Може ли, продължи той, мой единственный сыне, кого азъ възпитахъ по христѣански, и отъ кого ся надѣвахъ да приеъмъ въ старость утѣшеніе — да стане разбойникъ? Да ли вървамъ? Кажи, нещастне, кажи истина ли е това; признай и мя проводи въ гробъ . . .

И при тѣя думы, отъ пресѣхналыя очи старца, излѣзохъ двѣ голѣмы слъзы.

Влади видя, чи татку му не го разбра, зато сѣдна предъ него на колѣна и, кѣту цѣлуваше рѣцѣ му, каза съ умоляющъ и плачевенъ гласъ:

— Успокой ся, татко, азъ не сѣмъ разбойникъ, и менѣ много ми е жално дѣто ми отдавашъ това имя. Азъ до сега изпълняхъ и, дору сѣмъ живъ, щѣ изпълнямъ твоя волѣ, коя за меня е свята.

Но послунай, татко, що ся случи по завчера и що видяхъ азъ днесъ, и ты ще ся увѣришь, чи ный, безъ да щель, правимъ зло.

Тѣзи думы бѣхъ произнесены тѣй жално, щото Петръ — (тѣй ся зовеше старецъ) заплака и, кѣту прегарна сына си, каза му:

— Ахъ сыне! азъ тя оскърбихъ! . . . азъ тя назвахъ разбойникъ . . .

— Азъ не ся оскърбихъ, татко, защото самъ увѣренъ, чи ты не ми разбра.

— Да, не тя разбрахъ; нъ и по сега не ми трѣба нищо да знамъ . . . доволно ми е дѣто знамъ, чи ты си чистъ . . .

— Нъ мнѣ не е доволно. Азъ трѣба да ти разкажъ, защо ми умръзна да ходѣхъ съ другари си по горѣ. Инакъ — не щѣ бѣдѣ никога спокоенъ.

— Казвай иди, съ радость рече Петръ, и сѣдна на мѣсто си.

— Въ онзи день, каза Влади, азъ намѣрихъ другари си срѣдъ горѣ, кои ми извѣстихъ, чи разбойници уловили едно момче — отъ село Златаръ, и ищали за него откупъ 20,000 гроша. Татку му продахъ кѣщъ си, нива си; събралъ 20,000 гроша и ся заканилъ да имъ ги занесе. Ный ся едумахмы да нападнимъ на разбойници въ то время, кога тѣ земахъ отъ несчастнаго баща послѣднѣхъ му парѣ. Тѣй и направихмы . . . Нъ вмѣсто да освободимъ това нещастно момче; вмѣсто да зарадвамы татка му — ный го заплакахмы на вѣки . . . Ный убихмы сына му! . . . Да, ный го убихмы; Ако да не бѣхмы ный, разбойници щѣхъ да земахъ пары и щѣхъ да го освободѣхъ . . .

При тѣ думы, Владево лице ся намокри отъ сълзы; нъ той скоро скри сълзы си и продължи:

Щомъ разбойници развързахъ това окаянно момче, ный напад-
нахмы; нъ тѣ въ тѣ сѣщѣ минутѣ разсѣкохъ го на двѣ части и ся разбѣгахъ . . . Ный плакахмы заедно съ несчастнаго отца. Но той никакъ не глѣдаше на наши сълзы, а ны называше убійцы, и ны молише да убиймы и него . . .

— Можешъ ли каза сега, татко, чи ний правимъ добро? нѣмамъ ли правдѣ дѣто думамъ, чи ми умръзна да ходѣхъ съ другари си по горѣ?

Петръ плачеше — и нищо не продума.

— Днесъ, продължи Влади, азъ утидохъ на кладенца да земѣ водѣ. Кѣту ся вращахъ, чухъ чилѣшкѣй плачъ. Отъ любопытство, утидохъ къмъ тамъ отъ дѣ ся чуваше този плачъ, и о боже! Тамъ до голѣмый дубъ стоеше нещастный отецъ, на кого ний станахми причини да убѣятъ сына му, и горко плачеше. Туку, кѣту мя видя, той ся спустна, пригърна мя и извика радостно: „Стояне, мѣый Стояне! живъ ли си? . . .“ Нѣ слѣдъ малко, кѣту мя изглѣда добръ, той мя отпустна, дръпна ся назадъ и начала да мя глѣда съ мѣтенъ и твърде жаленъ поглѣдъ. Азъ неможихъ да ся стърпѣхъ и заплакахъ. Той, кѣту мя видя, чи плачѣхъ, усмихна ся горко и каза: „Сега плачишъ! а вчера, кѣту убиваше сына ми неплачеше Знамъ, знамъ, чи ты уби сына ми . . . ты . . . ха, ха, ха . . ! какъ той лежеше въ своѣхъ кръвъ! какъ быше хубавъ! . . .“ Слѣдъ тѣя думы, кои ясно показвахъ чи у него нѣма умъ, той извика: „Стояне! бѣгай ще тя убѣятъ!“ и побѣгна. Азъ искахъ да го уловѣхъ и доведѣхъ тукъ: нѣ той, кѣту ся приближи до голѣмый камѣкъ, хвърли ся долу и издѣхна! . . .

Влади млъкна. Нѣ едрѣя сълзи непреставахъ да падятъ отъ очи му.

— Хвърли ли ся! каза Петръ съ удивленіе.

— Да, хвърли ся и умря . . . горкѣй!

Петръ отвори уста си за да кажи нѣщо, нѣ не можѣ — сълзи не му позволихъ. Той стана отъ мѣсто си, начала да ся разхожда на горѣ па долу и да въздыша тежко. Послѣ, кѣту ся приближи до Влада, каза му:

— Имашъ правдѣ, Владе, дѣто думашъ, чи, вмѣсто добро, зло правишъ. Такожде имашъ правдѣ дѣто думашъ, чи ти умръзнало да

живейшъ тукъ. Ты си младъ, и не е удивително, дѣто ти си показва това уединенно жилище — мрачнѣхъ пущинѣхъ. Иди . . . Азъ ти позволявамъ. Иди дѣто щемъ и мое благословеніе нѣка бѣди съ тебѣ.

— Ами ты какво ще правишъ тукъ?

— Азъ щѣхъ остана да моля Бога, за да прости грѣхове ми. Сега познавамъ, чи Богъ мя наказва.

Слѣдъ тѣхъ думы, Пестръ преклонилъ колѣна предъ изображение честнаго кръста и началъ да шепне тепла молитва. Влади такожде преклонилъ колѣна, и неговъ пріятель гласъ ся раздади срѣди нощнаѣ тишинѣхъ. Той пѣше пѣснь Христу, съчинена отъ Татка му, въ коя ся съдържаваше благодарность Богу за сичко.

Кѣту свършихъ молитва си, Влади приближи ся до татка си и му каза:

— Никога, татко, азъ не щѣхъ ся отлѣчиъ отъ тебѣ! Дѣто бѣдишъ ты и азъ тамъ щѣхъ бѣдѣхъ. Нѣ мене ми ся струва, чи по добръ ще е да идимъ да живеймы или въ Прѣславъ, или въ Драгоевъ. Азъ тамъ щѣхъ ся трудѣхъ по много: щѣхъ копаѣхъ лозя, градини; щѣхъ слугувамъ на чужды хора, щѣхъ орѣхъ . . . съ едиъ рѣчь — щѣхъ ся трудѣхъ тѣхъ, щото никога да не ся лишавамъ отъ нищо.

— Това не можешъ да бѣди Владе. Ако да знаишъ, колко е священо за насъ това мѣсто, ты не ще мя принуждавашъ да го оставѣхъ . . .

— Священно?

— Да. Азъ до сега не съмъ ти казвалъ нищо; нѣ сега съмъ принужденъ да ти кажѣхъ: Тукъ е погребена майка ти.

— Майка ми! . . . азъ пакъ до сега нищо не знамъ!

Влади право каза, чи не знае нищо. Никога не му е дохождало на умъ да пита татка си, по каквѣ причинѣ тѣхъ живеѣхъ въ неѣхъ пущинѣхъ. Той до сега не знаеше да ли е ималъ майка. „Тукъ пла нѣщо тайно“ помисли си той и, кѣту улови татковѣхъ си рѣчь, упрямъ главоу си на грѣди му и съ умоляющъ гласъ му каза:

— Кажй ми, татко, сичко подробно. Тукъ можи да има нѣщо печално.

— Ахъ! добръ бѣше да неспайшь, нѣ — нѣмъ лесниѣ . . . трѣба да ти ся кажй. Слушай:

Татко ми — твой дѣдо живееше въ Шуменъ и бѣше много богатъ. Мои два брата, заседно съ татка занимавахъ са въ търговіѣ; а азъ, зашто то бѣхъ еще малъкъ, ходяхъ въ училище, дѣ ся учехъ да прочитамъ по Гръцки. Кѣту стѣпихъ въ 16-ѣ години, татко ми мя проводи въ Цариградъ да ся учѣ. Тамъ не ми бѣше никакъ добръ, нѣ какъ да с привыкнахъ. Слѣдъ три години чухъ, чѣ татка убили, разграбили сичко му иманіе и изгорили къщѣ ми. Искали да убійтъ и брата ми Ивана, нѣ той побѣгналъ и тай ся отървалъ отъ смъртъ. Братъ ми Вѣлку, кой остана живъ, писа ми да ся върнѣ, зашто майка ми была твърде болна. Азъ ся върнахъ, нѣ веки тогасъ, кога майка ми ѣмъ имаше на този свѣтъ. Въ Шуменъ азъ научихъ отъ брата си Вѣлка, зашто убили татка ми и зашто искали да убійтъ и брата ми Ивана. Братъ ми Иванъ уженилъ ся за едно момиче, кое Джамакъ бей — Началникъ на Шуменскія Яничари, искалъ да потурчи. А пакъ зашто то въ тай работѣ дѣйствовалъ татко: то Джамакъ бей подкупилъ нѣколко панты, кон, кѣту запалили къщѣ ми, убили татка, грабили братовѣ ми Ивановѣ женѣ, искали и брата ми да убійтъ; нѣ той побѣгналъ . . . Тѣзи нещастія, по видимому, бѣхъ доволны за насъ, нѣ неумолная смѣба проводи ми и други . . .

(Слѣдва)

Истинно събытіе ⁽¹⁾

ВЪ ЖИВО ПРЕДАНИЕ.

Видѣхмѣ въ каталогъ на Цариградски-тъ Епископы, що Цариградскій Патріархъ Самуилъ чрезъ Турско Начальство уничтожилъ е въ 1767 година Охридска и Ипекска Архіепископска независимость. Чптахмѣ въ Български Книжицы, що послѣдній Архіепископъ Охридскій и Патріархъ всея Българіи былъ е ижеменъ Арсеній. Узнахмѣ, що горкаго сего Арсенія, послѣ отъкакъ му отеха Охридскій Патріаршій Престолъ, скоро лукавы-тъ грѣцы испѣдиха и изъ Битоля, кой-то горкій Арсеній остави си за прехрана до смърть-та си. Узнахмѣ, говоримъ, що и изъ Битоля го испѣдиха, и повышенищо. — Кѣде, въ коя страна и какъ былъ испѣденъ изъ Битоля послѣдния-та наша Българска звѣзда — Патріархъ Арсеній? Гдѣ свършилъ онъ свой унизителепъ отъ Цариградска Патріархія животъ? — Тыя въпросы, ако и да ся посятъ помежду наши съотечественникцы, но нигдѣ и никой до сега писменно нито гы предложил, нито гы пакъ разрѣшил, и, чини ни ся, това важно за Българско любопытно сърдце събытіе да е изгладено навсегда и изъ Фенерска кондика. Но може ли да быде изгладено оно изъ Българско сърдце и душа, ако токмо ся случило това помежду Българе—Арсеніевы съотечественники и духовны чада? Никогда. — Преданіе за Българско Патріаршество во вѣничкій Българскій народъ живо съществува отъ отца къ сына, внука и правнука до наше време. Искате ли това

(1) Това преданіе писалъ е Арх. Б-динъ споредъ разказа отъ Нефѣалимова и Орестова Слушателя—Зографскаго калугерина.—

да узнаете и отъ най простого Българина? Стига да ся заговорите за такво нѣщо, и вы тойчасъ ще съгледате живопритекающа по лице-то му чиста Българска кръвь и съ сверкающи насълзенны очи ще ви каже: *така сме слушали и отъ бащи-тъ ни!* Искате ли да узнаете на къде былъ испѣденъ послѣдній Патріархъ, Охридскій и всея Българин и гдѣ свършилъ онъ свой животъ? Попытайте Свѣтогорскаго Зографскаго Калугерина-Българина, и онъ ще ви покаже и на исто-то мѣсто, гдѣ той Патріархъ проводилъ и свършилъ е послѣднии-тъ си дни. И така благодареніе Богу, що ни упазилъ искра-та на народность-та ни! Благодареніе и на наши съотечественницы Зографски-тъ калугеры, защо-то они ако и са были и сега са просты и чужды отъ подобны любопытны изысканія, но и до сега съхранявать заради Българско потомство замѣчательно-то събытіе на свой Патріархъ. Мѣсто-то на заточеніе-то и на смърть-та послѣдняго нашего Охридскаго Патріарха и сега не изгладила ся изъ душа-та имъ. Честна-та сѣдина на Зографски-тъ Старцы и сега при единъ токмо споменъ за Патріаршество и Патріарха Българскаго съ Българскій ентузіазмъ казвать на млади-тъ си духовны чада:

„ Дѣца! знайте, чи нашъ Охридскій и всея Българин послѣдній
„ Патріархъ былъ заточенъ отъ Цариградско лукавство чрезъ Тур-
„ ско началство въ нашъ монастырь! Знайте, чи наши старцы зако-
„ пали честны-тъ останки неговы и съ тыя страдальчески останки
„ тѣлесны освячено е наше на карея мѣсто, гдѣ-то е конакъ нашъ
„ (2)! Въ той конакъ провелъ е послѣднии-тъ си дни и свършилъ

(2) На Карея конакъ Зографскій и сега на това исто мѣсто е, по зданіе-то, въ кое-то живѣлъ Патріархатъ несъществува, оно было на това мѣсто, гдѣ-то е сега градинка-та коначка. Онъ закопанъ былъ тамъ, гдѣ-то и сега е нова церковь, на мѣсто стара-та. Това е видно, защо-то коги копали основаніе на нова-та цер-

„ е свой временный животъ горкіатъ нашъ съотечественникъ Патрі-
„ архъ въ заточеніе! Знайте това, чада, и коги ще остарѣете,
„ предайте, разкажете това и на други-тъ ви помлады духовны
„ братія“ Така е было отъ очевидцы-тъ старцы, така е и сега въ
Зографско Калугерско-Българско сърдце и уста за ова достозамѣ-
чательно заради насъ събытіе! Но не можеме ли замѣти мы въ той
фанариотски поступкъ иѣщо си най оскорбително заради Българска
душа? Да, Българскій Патріархъ заточенъ въ Българскій монастырь!
Не скрива ли ся въ това явна фанариотска насмѣшка надъ соеди-
ненно-то българско уединенно духовенство? Не явно ли говорила
Цариградска Патріархія презъ това на бѣдно-то българско духовен-
ство: Ето ви Патріархатъ вашъ, съ кого-то ся гордихте! Приимете
го заточенна и наслаждавайте му ся, до гдѣ-то ще живее, защо-то
отсега за напредъ неще имате веке друго?! Но да ся об-
рѣнеме на предметъ имъ.

За поголъма достовѣрность на наши-тъ съотечественницы въ
това събытіе, мы, освѣнь общо-то преданіе, ще покажеме иѣнно
перваго очевидца сего нашего Патріарха и сами-тъ слушатели того
очевидца. И така кой е былъ первый ближайшій очевидецъ
сего Патріарха изъ Зографско-то братство? Первый и ближайшій
очевидецъ заточеннаго въ Свята Гора Патріарха Охридскаго и всея
Българіи Арсенія былъ е Старецъ Нефталимъ ученикъ Архимандрита
Акакія старого (3). Овий Нефталимъ послѣ въ св. велика схима ся

ковъ, нашии тамо кости чловѣчески, тогива, когито никой незнае
да е былъ иѣкой тамо закопанъ.—

(3) Овий Акакій построилъ въ Зографъ зданіе-то отъ южна и вѣс-
точна страна и малка-та церковь Пресв. Богородицы съ пары на
единъ Българинъ отъ Разлогъ отъ Баньско село, и той ктиторъ,
пришедшій да види ктитория-та си, въ една нощъ претиву Це-
дѣля като заспалъ така ся и скончилъ. Отъ него потомство и
сега има.—

наименовалъ Несторъ, Нефѳалимъ—Несторъ предавъ Оресту, ученику Проигумена Порфирія (4). Въ това исто време подслушувалъ това преда-
ніе нѣхний послѣдователь единый изъ постриженцы тѣ Архимандрита Апа-
ѳанѣя именуемаго Зѣблы (5), кой-то Постриженецъ и сега е живъ, име-
нуемый тогива Агаѳангелъ. — И така отъ перваго очевидца на за-
точеннаго Патріарха Арсенія до насъ още не ся свършилъ третій поясъ. — Но за да съгласиме какъ е пренію това събытіе отъ
Акакіева ученика къ Порфиріева и Апаѳанова, мы ще имъ покажемо
вкратцѣ житіе-то имъ. — Истинный Калугеръ Нефѳалимъ—Несторъ,
проходящъ ревностно внутренню монастырско послушаніе, пожелалъ
е помирный, но потрудный калугерскій животъ, оставилъ Зографъ и
ся удалилъ въ Ксиновекій Скитъ. Живущій тамъ онъ въ една бѣдна
отдаленна и уединенна колыбка бѣдно и многотрудно житіе, около
1795 година пратилъ му Богъ въ помощь на старость-та му собрата му
Зографца вышепомянутаго Ореста, избравшаго подобно нему житіе, а
около 1816 година началъ да ся присоединява къ нѣхъ и третій
послѣдователь нѣхний вышереченный ученикъ Апаѳановъ Агаѳангелъ.
И така бѣдна-та уединенна Нефѳалимова колыбка ся е учинила до
1818 година постоянно жилище на первы-тѣ двѣ български души,
а на третя-та прибѣжище духовнаго утѣщенія въ имя Пресвятыя

(4) Проигуменъ Порфирій родомъ изъ Гуменца изображенъ въ при-
творъ на Зографска-та църква, какъ строитель на църква-та заед-
но съ Евѳимія, родомъ Скопѣнца. —

(5) Въ време сего Апаѳанъ въ 1812 година Кишиневскій Митропо-
литъ и Екзархъ Гавріилъ присвоилъ бѣше Кипріяновскій Мона-
стырь съ всички-тѣ му имущества, за кои-то соборный Старецъ
Викентій и Архимандритъ Анатолій Зографскій ся судеха въ Пе-
тербургъ и въ 1837 година врънаха ги пакъ на Зографскій Мо-
настырь.

Троицы. Въ тая колыбка смиренный Старецъ Нефѣалимъ — Несторъ въ продолженіе на двадесять и три години часто при духовны-тъ си разговоры въ назиданіе духовно въспоминалъ на послѣдователи-тъ си за Монастырскій Зографскій животъ свой и за свое-то тамъ послушаніе. Въ това исто време добродѣтельный Старецъ Нефѣалимъ не забораваѣ е да имъ разсказува нееднократно и за горка-та участь послѣдняго Охридскаго и всея Българіи Патріарха. Ето исты неговы слова: „Азъ, братію, коги-то бѣхъ още въ Зографъ младо
„ калугерче на възрастъ около двадесять години бѣде заточенъ въ
„ нашъ Зографскій Монастырь Патріархъ Българскій. Наши Старцы,
„ почитающи своего роднаго Священноначальника, за да му облег-
„ чать неговы-тъ горести, му дадохъ мѣсто да живѣе въ Карейскій
„ нашъ канакъ, гдѣ-то чистый и пріятный въздухъ и удобность за
„ дневна прехрана могли да го утѣшавать въ това униженно състо-
„ яніе. Въ това време мене ме наредиха тамо на послушаніе и ми
„ заповѣдаха Старцы-тъ да му слугувамъ. И азъ, исполняющи стар-
„ ческа-та заповѣдь, непрекословно му слугувахъ до сама-та му
„ смърть. Отъ това време добръ поминъ, чи, послѣ двегодишно
„ Патріархово живеніе въ Карейскій ни конакъ, пратенъ бѣде на
„ заточеніе въ Свѣта Гора и Цариградскій Патріархъ (6), кой-то
„ стана послѣ да живѣе на Карей. Между това време нашъ Па-
„ триархъ въ една отъ дневни-тъ привечерки отыде на проходка
„ накъмъ келіа, коя-то ся нарица Сарай (7), а азъ го очековахъ
„ на Платарія коначка доклѣ да ся врати. Чекаючи такимъ обра-
„ зомъ, слушахъ неговъ гласъ съ нѣкого си да говори крупно

(6) Споредъ встрѣща-та и караніе-то на два-та Патріарси, ся под-
разумѣва тука Цариградскій Патріархъ Самуилъ, а не другъ.

(7) Келія именуемая Сарай сега е великороссійскій Свято-Андреев-
скій Скитъ. —

„ близу до въпкашна-та конакска чешма. — Азъ излѣзнахъ да
„ виднѣхъ съ кого говори така, и видохъ какъ два Патріарси Ца-
„ риградскій и Българскій ся срѣтнахъ и, стояще единъ противу
„ другаго, ся караха и си говореха единъ другому: *тъе си причина*
„ *на мое-то тука заточеніе*, и като ся искрараха добръ, раздѣ-
„ лиха ся съ скорбь. — Послѣ това нашъ Патріархъ немного го-
„ динъ проживе, сконча ся на нашъ Зографскій конакъ, наши-тъ
„ Старцы честно го закопаха, и послѣ него не ся спомна веке да
„ има Българскій Патріархъ. Но коя е на това причина, азъ, брате,
„ не можемъ да ви кажемъ, обаче отъ нѣхно-то при чешма-та
„ караніе, толку токмо можехъ да запазимъ, що Цариградскій Па-
„ тріархъ съ лукавство и хитрость былъ е присвоилъ чрезъ Турцы-
„ тѣ наше-то Патріаршество. Така, братіе, наши сиромаси Българе
„ си останаха веке и безъ Патріарха!“ Така вѣщахъ украсенный
съ сѣдины и съ монашески добродѣтели Старецъ Неѳалимъ—Нес-
торъ! Така онъ часто повторявалъ тая исторія на послѣдователи-тъ
ся Зографски калугери до сама-та 1818 година. Въ тая година овый
маститый съ добродѣтельный животъ седьмидесятилѣтній Старецъ пре-
ставился къ Господу. —

На мѣсто Неѳалима—Нестора останахъ Орестъ, достойный
послѣдователь достойнаго старца. Но непрощено много време, явило
ся вѣстаніе гръчко. Турцы въ 1821 година напълнили Свята Гора.
Монастырскіи калугери повечето начали да псѣять убѣжище отъ
вѣнъ Свята Гора—въ мѣръ, а другіи, кои-то желали да упазятъ
свято и неповрежденно монашески-тъ си обѣщанія, са прибѣгнували
къ аскетическій животъ въ бѣдны-тъ Скитски колыбы. Въ това време
и Агаѳангелъ съвършенно е оставилъ Зографскій Монастырь и ся
поселилъ при добродѣтельнаго Ореста. Тогава бѣдна-та Орестова
колыба станала е прибѣжище и утѣшителница не токмо на Агаѳан-
гела, но и на други неговы духовны братія Зографцы. Въ тая ко-
лыба они са ся ободрявали съ духовны бѣсѣды на подвигъ и тър-

пѣніе; тамо разсуждавали они за тогдaшнѣ бѣдствія; тамо, като слушали за обѣсваніе Цариградскаго Патріарха Григорія, Старець Орестъ имъ повтoрявалъ Старцово-то си Нефеалово преданіе за послѣдняго Патріарха Българскаго. Заради това, ако и овый добродѣтельный Зографецъ ся представи къ Господу въ 1835 година, по въ неговаго живаго още преемника Агаѳангела и въ други неговы слушатели Зографцы, живо са напечатаны слова-та, кои-то му предаъ неговъ Старець Нефеалимъ—Несторъ за сего нещастнаго Патріарха нашего, кому-то послушный Нефеалимъ служилъ до сама-та му смѣръть. Заради това и сега, при едно токмо воспоминаіе за Патріаршество и Патріарха Българскаго, всѣкій слушатель Орестовъ и всѣкій Зографскій Българинъ—Монахъ съ наскърбенно и нажаленно лице ще ти каже: *на нашъ Карейскій Кокакъ умрелъ е послѣдний нашъ Патріархъ!*

За народны тѣ пѣсни у Южны тѣ Славене.

с п о р е д ъ

Юрій Венелина.

(Виж. г. III, часть II, кн. 12, стр. 103.)

Ето едно оглавленіе отъ Сръбски тѣ юнашки пѣсни за Краль-Марка, конто Вукъ С. Караджичъ има въ своя-тъ сборникъ (а), съ показванье число то на стихове тѣ.

Пѣсни	Стіх.
1. Марко Кралѣвичъ и Вила (Самодива)	123
2. Марко Кралѣвичъ и Лютица Богданъ	118

(а) Виж. неговы тѣ „ Сръпске народне піесме — Книга друга, у Коіоі су піесме јуначке нај старије “ , печатана въ Бечъ, 1845 год.

3. Дѣвойка надхитрила Марка	93
4. Марко Краљевичъ и Вѣлко Вѣйвода	302
5. Марко Краљевичъ и Соколъ	30
6. Сѣща та малко другояче	65
7. Женижба Крали-Маркова	291
8. М. К. познава бащина та си сабѣя	141
9. Сѣща та малко другояче	114
10. М. К. и Филипъ Маджаринъ	194
11. М. К. и Костадинъ Бей	60
12. М. К. и Халилъ-Ага	159
13. М. К. и Мина отъ Костура	336
14. М. К. и 12 Арапы	78
15. М. К. и дѣщиря та на Арабскій Краљ	86
16. М. К. въ Азачка та тъмница	159
17. М. К. и Арапинъ	435
18. М. К. и Муса—Кеседжия	280
19. М. К. и Димо Бердянинъ	216
20. М. К. распрѣсва свадба	251
21. Ловъ Марковъ съ Турцы	113
22. Марко прѣзъ Рамазанъ нѣ вно	98
23. Турцы у Марка на гости	159
24. Оранъ на М. Краљевича	30
25. Смъртъ на М. Краљевича	166!
сички тѣ стихове	4097

Но тукъ не е сичко то, що са пѣе за нашего Марка Краљевича, защото и сички тѣ Сръбски пѣсни не са напиратъ въ този Сборникъ на Караджиза. За него казватъ да ималъ приготвени още 4 тома съ народны Сръбски пѣсни — и туй прави голѣма честь на негово то име и на Сръбскій народъ ! —

По-напредъ ний рекохмы, че сѣкѣй Българинъ и Сърбинъ знай за Марка, и че са надварятъ въ нѣсни тѣ си за него. Но нека по-

слушамъ самага Венелина за туѣ и за характера-тъ на българо-сръбска та епопея изобщо, споредъ гръцка та.

„ Освѣтъ него дѣянїя та Кралѣвича въспѣвать и Българе-тъ, пѣснѣ тѣ на които не сѣ още започнѣты: Българе тѣ сѣ по'пѣсно-пойци отъ Сърбы тѣ; за работы тѣ и забавки тѣ (джомбиши) Марковы, тѣ знаѣтъ много, което Сърбы тѣ незнаѣтъ, а еще повече, защото Кралѣвичъ са родилъ въ тѣхна та страна, въ *Прилинъ града*, и по'много то са сѣ скиталъ по Българїя (въ съставъ на която е и Тракія съ Македонїя). Неговы тѣ дѣянїя съставятъ непрекъсната голѣма героическа епопея: то е Одиссея та на Южны тѣ Славене.

„ Сѣкій народъ е ималъ свой герой, свой любимецъ, свой смѣхотворъ или *забавникъ*, защото сѣкій народъ, тѣзи многосложна драма, има нужда отъ герои — и въ този народенъ герой са открыва сѣчїя-тъ характеръ на народа-тъ. Гърцы тѣ сѣ имали *Улиса* или *Геркулеса*, Римляне тѣ *Енея*, ако малко и искусственъ, Нѣмцы тѣ Докторъ-Фауста, Французы тѣ *Роберта-дѣвола*, Испанцы тѣ *Донъ-Жуана*, Италианцы тѣ *Виржилъ*, Чехи тѣ *Пана-жито*. Но каква разлика между тѣзи герои и народны любимцы ! “

По'нататѣкъ: „Разны тѣ характеры на народы тѣ искатъ и герои разнохарактерны “ — да приложимъ — и поприща особы. „ Но поприще то на отъждѣдунавски тѣ (а) Славене е было войнскїй театръ, мѣсто за бой, поприще за честь и отмщєніе Ето защо и герои тѣ на тѣзи Славене, и пѣсни тѣ нѣ сѣ героически — *Чисто-гомерически*.

„ Нѣкои мастори на догадки ще зематъ оттуѣ да извождатъ, че Българе тѣ и Сърбы тѣ характера-тъ на своя та епопея прїели отъ Гърцы тѣ: но то не е право, защото, безъ да глѣдамы на съсъдство то нѣмъ, Славене тѣ въ епопея та сѣ

(а) За насъ—отсамдунавски или общо Южны Славене, подъ които са разумѣвать Българе, Сърбы, Черногорцы и други тѣ на Югъ намъ Славенски братья.

мо'жатъ допуснѣ само такъвъи характеръ, какъвто може да проне-
тича отъ тѣхна та народностъ. Тѣзи общность е въ туй, че *гоме-
ризма-тъ* или *героизма-тъ* на Гърци тѣ произхожда отъ тѣзи пакъ
причины, отъ които и *гомеризма-тъ* на Славене тѣ. Ако въ *Иліада*
та или *Одиссея* та преобладава чувство и изразеніе на *вражесство*,
туй даказва, че Гръческія-тъ народъ, когато сѣ са съставили пър-
вы тѣ отломки на *Иліада* та и *Одиссея* та, намиралъ са въ такъвои
непріятно, разсѣдиено, и неустроено положеніе, както и сѣга
Българе тѣ и Сърбы тѣ. *Крѣвничество то, ожесточеніе то, безна-
казанно то смърто-убійство, корсарство то* (морско разбойниче-
ство) сѣ настоящи тѣ черты на древнѣйша та Гръческа Исторія.

„ Разлика та между Славене тѣ и Гърци тѣ е току въ туй,
че послѣдни тѣ, като островитяне или, като населяватъ крайморски
градове, смѣсвали сѣ свои тѣ пѣсни *морски сцени, морски похож-
денія*, предприятія *корсарски*.

„ Съ достовѣрность можемъ ре', че *Иліада* та и *Одиссея* та
сѣ съчинены не отъ Гомера, но отъ народа-тъ (гръческій) тѣй,
както и героически тѣ пѣсни за походы тѣ на М. Кралѣвича сѣ съ-
чинены не отъ нѣкои Българинъ или Сърбинъ, но отъ цѣлъ народъ.

„ Морскія-тъ походъ противъ фригійско то село *Троя* продължа-
вало са на вѣрно година или двѣ, — противъ тѣзи Фригійски морски
хайдуты, които, като Алжерцы тѣ, много време безпокоили и обирали
островы тѣ и брѣгове тѣ гръцки. На туй историческо събытіе евили
са много пѣсни; и колкото по'вече време минавало, толкози по'-
много тѣ излазяли: въ една страна или градъ тѣй и'ѣли, въ друга
иначе, или сѣ промѣна въ съдържаніе то: пѣвцы тѣ самы измисля-
ли много новы събытія.

(Слѣдва)

РАЗЛИЧНИ.

УПОТРЕБЛЕНИЕ НА ЗЛАТОТО.

Златото за да е полезно трѣба да ся хвърля въ землѣтъ, търговѣтъ, въ художествата, рѣководѣята и преобрѣщаніето. Ако Ашигъ бѣхъ плаининъ отъ злато, то въ нищо не бы тя ползувало, догдѣ го не откъртишь и проводишь по всичкиы крайща на свѣта къмъ купувача или взаимнописателя ти. Отъ слѣдующій—а Шотландскій Анекдотъ ще разумѣешь това по добръ. Лордъ Вракъ праотець на Графовегъ Фандъ набыкнуваше да казва: „сѣбири колко можешъ и пази колко съберешъ.“ Единъ же изъ откупатели па неговити чифлици принесе му единъ день цѣнѣтъ на откупъ-тъ, отъ коѣто липсуваше колкото до една парѣ. Лордъ-тъ не пос парите и откупатель-тъ ся принуди да ся затече за да донесе парѣтъ. Като ѣ донесе, каза: „Милордъ, давамъ ти единъ селинъ, ако ми допустишь да видѣ въ единъ минутъ всичкото злато и сребро, що имашъ въ скривалището си.“ „Единъ селинъ!“ отговори съ удивленіе благородный—а сребролюбець, за единъ само погледъ!“ — „Да, приемамъ го“ и като го взе, хвърли го въ кисѣкъ тѣ си, послѣ почна да показва на Шотландеца много сѣндыцы пълни съ пары и безцѣнны камъни отъ всякакъвъ видъ.

„Доволно“ каза Шотландецъ-тъ, сега могъ да кажѣ чи ти съмъ подобенъ спорѣтъ богатството.

„Какъ това?“ извика благородный—а сребролюбець съ сѣкрѣшително смѣщеніе.

— Защото го видѣхъ, както и Вы го глѣдате, безъ да можете да направите нищо повечъ.

Който не може да държи тинните си, да не се оплакува чиги хортуватъ другитѣ.

Никой не исповѣдва чии нѣа грѣшкѣ, догдѣ ся намира въ увлеченіе отъ дѣйствието си.

Колкото и да ся испълнятъ желаніята ни, всегда откривамъ нѣкой недостатокъ, който е възбранилъ испълняваніето имъ, както сии желѣли и сии си въображавали.

Любовь-та (l' amour) е оръжіе, което е изнамѣрилъ Всевышній за да подчини бунтовный-а челоуѣкъ, когато всичкитѣ му други средства не сполучиха.

Който постила одарѣ-тъ си съ трѣнне и гвозди не трѣба да чака сладкѣ и успокоителенъ сънъ.

Отъ всичкитѣ науки въ свѣта най мѣчната е да отучимъ онова, което сме научили. За да извадимъ отъ главѣтъ си единъ мисль или іединъ предразсѣждкѣ іе по болѣзненно, отъ колкото да извадимъ единъ зѣбъ и най лошаво е чии болный-а не іе длженъ нито съ признателность, нито съ благодареніе на лѣкаря си.

Исторіята е Романъ, който вѣрватъ, а Романъ-тъ е Исторія, който не вѣрватъ.

Ако знаехми онова, което желяемъ да знаемъ, челоуѣкъ не бы былъ вещь челоуѣкъ.

Трима само оцѣняватъ твѣ три нѣща: Старецъ-тъ младостъ, болявый-а здравіето и сиромѣхъ-тъ богатството.

Нечувствителното око не познава що е съзла.

По нѣкогашъ нашето сърдце ся бори съ благороднытѣни чувствуванія; а пѣкъ по нѣкогашъ ся смѣе публично надъ онѣзи чувства, които сѣ го направили да рони съзли скрышомъ.

Който може да вдѣхни на нащѣтъ душѣ мѣжество, той е най добрый лѣкаръ на свѣта.

Музыка. Колко самобытѣни потрясенія сѣществуватъ въ утробѣтъ на челоуѣка, които могатъ да намѣрѣтъ утѣшеніе само въ

пѣснопѣніята. Человѣкъ не бы существовалъ никога безъ тѣхъ, и-
ли ако существоване, не бы ималъ душѣ, която да пріема такыва
потрясенія. Нашити знанія за първыги племена по землѣтъ свидетел-
ствувать че тѣ не сѣ были чужди отъ Божіето художество. Му-
зыката рано ся пріе отъ всичкій-а свѣтъ. И дивитъ си имагъ пѣ-
нія, войниственни пѣсни и надгробны рыданія. Музыка е най бла-
городното чувство чловѣческо, което умягчава сърдцето и поста-
вѣ чловѣка благополученъ. Оный чловѣкъ, казва Сакспіаръ, въ
когото не существуетъ музыка, и комуто никакво съчувствіе не при-
чинява гармоніята на сладкитъ пѣнія, е създаденъ за предателство,
лукавство и грабителство. Чувствата на духа му сѣ помрачени като
нощъ, всяка пѣжностъ негова е черна като темнота; на таквъ чло-
вѣкъ не трѣба да имаме вѣра.

Художество. Художеството оравнително съ естественытъ
законы и теоріи е въистинѣхъ красно. Чловѣческото остроуміе, ка-
то слѣдува тѣсно тѣхъ законы дава на бездушнитъ творенія на при-
родѣтъ духъ почти истиненъ. Пѣстрото тканіе свѣтлѣе отъ въобра-
зителенъ животъ. Мармъръ-тъ говори съ студенытъ си нечувстви-
телни устны. Въображеніето дава наистина на законити и на тео-
ринтъ жизненѣхъ силѣ, и художеството, кога ся съобщава съ есте-
ството, увеличава ся. Учитель-тъ Апеліевъ зографиса съ писалкѣ-
тъ си гроздове, токова искусно, щото птицытъ ся понамихъ отъ
тѣхъ. Една бръчка Апеліева измами и сѣщаго си учителя. Худо-
жеството въ тѣхъ представленія остава малко по долно отъ естество-
то и е приличенъ неговъ съпричастникъ; защото искусный худо-
жникъ не ся бон чи ще довърши примѣрыты и бонть на естество-
то. Може да зографисва и да дълбай всегда, — но образитъ ще
останатъ печални, радостни и съ необыкновенни живописанія,
вещественни или въображасни, които ще дадѣтъ неисчерпаемъ по-
точникъ, отъ който искусный художникъ ще изгребе жизненѣхъ водѣ.

Време. Врѣмето, което е непременно пуждно въ съставленіе-

та на некрепното прѣтелство между чловѣцѣты на высокій класъ, не ся изыскува въ по должити. Душата прави повечь прѣтелски свръски въ единъ седмицѣ между мажѣ и жены, които живѣтъ натурално, нежели въ десять години между опыа, които живѣтъ съ церемоніи и моди.

Икономія. Икономіята е майка на независимостъ—тъ на свободѣтъ и на самозадоволеніето; най красна сестра на въздържаніето, на веселѣтъ и на здравіето. А раскошеството е жестоко и лукаво Демонъ, който постепенно постави послѣдователитѣ си поръчицы и длъжницы.

Ревнованіе. Ревнованіето (късканмакъ—тъ) ся ражда всегда съ любовтъ, но никогда не умира съ неѣ.

Обычъ. Обычъта е пѣщо неисканіе, една книга въ единъ думъ, единъ океанъ въ единъ сълъзъ, една буря въ едно въздышаніе. Вѣщо чловѣческо благополучіе обитава въ таѣ думъ. Обычъ—та е существуваніето и съхраненіето на обществото.

Хиліади вѣроятности не струватъ единъ истинъ.

Два сѣ способи—тъ за придобываніето на почитъта: похвала отъ добритѣ и хула отъ злитѣ.

Мѣчнотіята докарва по голѣмото, по славното е прѣскачаніето пейно. Искусный кормчій придобыва славъ и честь въ урагани (силни вѣтрове) и бури.

Голѣми дѣла ся изврѣшватъ не силѣтъ, но съ траяніе и постоянство.

Забавителенъ опытъ. Земи четири чаши дебелы, турпи ги на змѣтъ надолу съ устата, турпи надъ тѣхъ единъ дѣскъ, и надъ дѣскѣтъ покачи едно лице и постави единъ другъ чловѣкъ да ударя полека гърба на първѣтъ съ какъво да е вѣлиено или копrienено тканіе. Послѣ турпи прѣста си на носа на опогова, който стои надъ дѣскѣтъ и ще видишь да излѣзва отъ носа му на прѣста ти

плектрическа искра. За да стане свѣтканіето видимо, нужно е да има свѣтлина въ стаѣтъ, въ който опытъ се извършва.

Причина та, дѣто осѣщае дѣждовна та вода мягка и тѣка, кога то се миемъ съ неѣ, тѣкувася, чи тя не съдържа какъ то изворска та, металически или земны вещества, кои то се притурватъ въ вторѣ тѣ, коя то преминува различни металически рудници въ подземно то си теченіе. За това полесно е да се миемъ съ дѣждовнѣ водѣ, тѣѣ като се тя съединява свободно съ сапуна, кой то и размыва тя нежели съ изворскѣ, коя то го пресича.

На хиляды розы благоуханіе то скоро преминува, но болѣсть та причиняема отъ нѣкое тѣхно трѣнче траѣ много. Печално то напомнюваніе между развеселенія та е подобно на будливо то онова трѣнче на розы тѣ.

Смиреномѣдріе то прилича на темануга та, коя то, ако и да е по ниска отъ цвѣта та, но се случава да е по благоуханна.

Прилично опредѣленіе. Да се уголѣмяватъ нѣща та е, като да се изображава змѣя и да ѣ се притурватъ крака.

Стара мома е Госпожа, коя то е стигнала на 24 или 25 годишенъ възраст безъ да се ожени за глупавъ, лукавъ, играчь на книги и пѣяницѣ.

Духовита една мома, като се попыта „що е нищо“ отговори, „затвори очи ты си и ще го научишь“.

Мѣдрый единъ животолубецъ, като се осѣдилъ на смърть за нападаніе противъ начальника, дошѣлъ при него и колѣнопреклонно му искалъ прощѣ. „Единствениѣ тѣ добринѣ, коя то мож да ти сторѣ, му казалъ начальникъ-тѣ, е да ты оставѣ да изберешъ видѣ-тѣ на смърть-тѣ, и трѣба тутакси да рѣшишь това; ще паѣ искренно дуѣ-тѣ си“. Философъ-тѣ, кой то былъ довольно духовитъ, казалъ, „почитающъ заповѣдъ тѣ на Ваше Величество, избирамъ прочее смърть та отъ старость“. И тѣѣ съ благоразумный-а си този отговоръ, сполучи человекъ-тѣ да се избави отъ осѣжденіе то.

Жена, като открий веднѣждь мѣжа чи лѣжи, рѣдко вѣчь туря темель на думи тѣ му; и мѣжѣ-тѣ, като изобличи жена та за лѣжѣ, престава да глѣда съ благодареніе лице то ѝ. За съхраненіе прочее на содружеско то съгласіе и домашно то благополучіе всѣкій единъ отъ съдружницы ты, или кой да е другъ, длѣженствува да си отврѣща отъ лѣжѣ тѣ.

Преведе

Ал. А. Крестевичъ.

Г-не Редакторе,

Намираме въ французскіятъ вѣстникъ *Le Levant*, (виж. бр. 629) издаваемъ въ Брюссель, слѣдующа та статія коя то многу добръ оцѣнява Български те наши работи. Мѣсто то, характеръ тѣ и цѣль та кон то има горѣрѣченіятъ Вѣстникъ ради Восточни те работи, ѝ дава една важность, коя то сички те Българе трѣбва да забѣлѣжатъ на сърдце то си. Того ради ще ся възблагодарите да подадете нужно то мѣсто на тая статія. Ето какъ е тя:

„ Несогласія та на Българе те и на Гръцы те иматъ такъвъ единъ характеръ, и найпаче сега, що то ся достойни за вниманіе то на В. Порта, коя то треба да ся ползува отъ днешни те обстоятелства за да подаде на Българе те право то за да си назначаватъ пастыри те, и за да иматъ найпослѣ едно народно духовенство, независимо отъ нетърпимо то нго на Гръцки те пастыри.

„ Единъ путешественникъ и дипломатъ французскій, Графъ де Фереоъ, кой то представлявалъ въ Цариградъ Лудовика XIV, като посланикъ, ако и да е воздигалъ многу пути протѣвъ себе си прави те оплакуванія на Диванъ тѣ, ради свои те си чудовити поступки (*excentricités*), чини ни ся да е былъ яко добръ оцѣнилъ Българи те въ едно списаніе, издадено на 1714 год. въ Паришъ, за восточни те народи.

„ Отъ време то на тѣя забѣлежванія, събрани по България отъ Графа де Фереола, характеръ тѣ на жители те не ся е промѣнилъ; тѣ ся всякогда трудолюбиви пріатели на порядокъ тѣ, отлични за нравственни те си качества, и прѣпълнени отъ преданность и отъ вѣрность камъ то Султанъ тѣ.

„ Нѣкои ся утвърждавали че Руссія имала приверженцы между Българи те, това е една погрѣшка. Съ сички те умышлени ласкателни постанки (*les avances calculées*) на Санкт-Петербургскіятъ кабинетъ. Българи те знаятъ твърдѣ добръ да ся неувѣруватъ на двойно то нго кое то Руссія — надтура на подданицы те си въ име то на гръцко то православіе и на самодержавіе то на царе те, безъ да спомянуваме Московска та бюрокрація.

„ После войни те на 1828—1829 и 1853—1856 нѣколко стотинѣ фамилии български, подмамени отъ една непрестанна пропаганда, оставиха отечество то си за да ся преселятъ въ русски те области; но по голѣма та частъ отъ тѣи преселенци ся върнаха на задъ самоволно и ся туриха пакъ подъ власть та на Султанъ тѣ. Само нѣколко преселенци на Молдавска та Бессарабія постоянностваха на отдаленіе то отъ отечество то си, за кое то несъмнѣнно тѣ жалѣхъ.

„ Има по Европейска та Турція около четири милиона Българе и единъ милионъ Гърци; послѣдни те тѣя обвиняватъ Българи те за наклоненія въ полза на Руссія; това е едно отдаваніе безъ никакво основаніе. Истинно то е че Гърцы те искатъ да погърчатъ Българе те. Они, като по искусни правятъ пропаганда въ полза на онова кое то именувать *велика идея*: срѣчь възкресеніе то на една Византійска имперія. Мы намираме доказателство то на това въ вторіятъ томъ на едно списаніе, издадено сега скоро отъ Ивана Филимона подъ заглавіе: *доказательства та за Гръцка-та революція*.

„ Тамо е речено: Усплантѣ те смѣли и систематически служѣ на велика та идея бѣха изначало пѣпълнили вѣтрѣ въ царство то

едно твърді важно дѣло: то е съединеніе то на славянскіятъ елементъ съ гръцкіятъ подъ едно църковно управление.

Дѣятелно-то постоянство съ кое то искатъ отъ нѣколко време да преиначатъ това съединеніе е едно явно свидѣтелство на успѣхъ тѣ на Еллинизмъ тѣ. Преслѣдовани те старанія ако и да ся видатъ че иматъ една само цѣль на народность, и да ся добыжатъ права за избираніе на Българи владыцы, клонятъ камъ то отцѣпеніе то на славяни те отъ гръцка та църква, или да подновятъ уничтоженни те Ипекско и Охридско Патріаршества, съ други души, да развалятъ дѣло то на Унслаанти те и на тѣхни те приверженци.

„ Българско то Патріаршество, поставено на 553 год. въ Охрида отъ царя Іустиніана 1-го, кой то е роденъ въ този градъ, трая до 1767 год, и още Султанъ Мустафа III го потвърди, какъ то и неговни те предшественицы съ една особита статья, вмѣстена въ бератъ тѣ на гръцкіятъ патріархъ Самуила, съ условіе да ся задържи на чинъ тѣ си Българскіятъ Патрикъ.

„ Ако по късна ся унищожи това патріаршество, тая мѣрка произхожда отъ интриги те на Унслаанти те, единъ отъ кои то тогава занемалъ мѣсто то на первіятъ драгоманъ на Царскіятъ Диванъ. Обхожденіе то на този фанаріотинъ, и на по голѣма та часть отъ неговни те единовѣрцы на кара В. Порта да не повѣрува вече ни на единъ Гръкъ службѣ тѣ на пръвъ Драгоманъ въ Диванъ тѣ.

„ Впрочемъ мы ще да постоянствуваме на голѣміятъ антагонизмъ (бореніе) между Българи те и Гърци те; едно какво годъ примиреніе е станало невъзможно. Отъ многу мѣсяцы въ всички те Български църкви, молитви те, кои то ся читатъ при богослуженіе то, не спомянуватъ вече гръцкіятъ патрикъ; само за Н. В. Султанъ тѣ ся призоваватъ небесни те благословенія, само негово то имя ся произнося, и това не само въ Българска та църква въ Цариградъ на Балатъ, но и еще и въ църкви те на Тулча, на Силистра, на Шуменъ, на Жумая, на Разградъ, на Русчукъ, на Свищовъ, на Тър-

ново, на Тръвна, на Дръново, на Кюстендилъ, на Ласковацъ, на Ловичъ, и на толку други градове, кои то ще е много дълго да исчисляваме тука.

„ Мы вѣруваме поради това че Царско то Правителство може и треба да пристегне добри те отношенія на Българи те къмъ В. Порта, като имъ възобнови Българско то Патріаршество, не въ Ипекъ или въ Охрида, но въ Цариградъ, споредъ желаніе то на четири миліона Българи. Всяко отсрочваніе на тѣхъ правосѣднѣх и поправителнѣх мѣркѣх вреди многу на благорасположенни те чувства които иматъ Българи те къмъ Выс. Порта и помага на Русскіе те интриги, и на скришни те желанія на Аустрія. Прочее е крайна нужда за Царско то Правителство да възстанови по скоро едно Българско Патріаршество въ Цариградъ, повеже и религія та ся намира съгласна съ интересъ тѣ на политика та и на примиреніе то.

ЦАРИГРАДЪ.

СЪВРЪМЕННА ЛЪТОШИСЬ

Догдѣ да се умирътъ съвършенно слушенія-та въ ливаскѣ-тъ планиж, нови, іеѣе по тежки се струпахѣ връхъ нещастни-тъ сирійски христіене. Въ послѣднѣ-тъ Книжицѣ упоминахми, чи ливанскѣ-тъ приключенія се распрострѣли дору и въ дамаскскѣ-тъ областъ. Сега сми длѣжни да кажемъ, чи въ самѣй-тъ Дамаскъ (Шамъ) Мусулмани-тъ направилъ іедно страшно вѣстаніе, на 27 јуній, противъ всички-тъ Христіане и тамшини и чужеземни. Варвари-тъ убивали всѣкого христіеннина, къщята ограбвали, а послѣги запалвали и събарели. Убийство-то, грабежъ-тъ и пожаръ-тъ се продължили 12 дни. Началникъ-тъ на войски-тъ, Ахметъ паша, на мѣсто да си употреби властъ-тъ и силѣ-тъ за забранѣ на страждущи-тъ христіене съдѣйствувалъ нѣкоимъ образомъ па разсвирѣпли-тъ фанатици, ако и да го убѣдително молилъ агліійскѣй-тъ консулъ да се намѣси незабавно за възстановленіе на спокойствіе-то. Понеже вѣстаніе-то се състояло отъ най напредъ само отъ 500, а по други, отъ 300 души, той като ималъ подъ рѣжъ-тъ си 700 съдати, можѣлъ лесно да го усмири, ако бы тутакси употребилъ мѣрки-тъ, които отъ него зависѣли. Но той бездѣйствувалъ до нѣкоіе врѣмя, а послѣ се удоволствувалъ да проводи само 300 войни, които, на мѣсто да подадѣтъ помощъ на нещастни-тъ, се соединили съ бунтовници-тъ за да грабѣжтъ и убивѣтъ съ тѣхъ наедно.

Консулати-тъ всички-тъ были съборени, освѣнъ, както казвѣтъ, агліійско-то. Отнай напредъ нападеніето было направено връхъ жилище-то на русскѣй-тъ консулъ, кой-то за щастіе не се намѣрилъ тамъ тогава. Голанскѣй-тъ консулъ станѣлъ жертвѣ на варварство-то. Други-тъ консули съ хора-та си намѣрили спасеніе въ къщѣ-тъ на Алжирскѣй-тъ Емиръ, Аббделъ-Кадера, който далъ убѣжище и забранѣ іеѣе на 6 тисяци тамшини христіене.

Число-то на убити-тъ христіене је около петъ тисящи. Спасли ся само онѣзи, които имали възможность да побѣгнѣтъ въ кѣ-щѣ-тъ на Абдел-Кадера, въ крѣпость-тъ и въ нѣкои мусульмански кѣщи. Но отъ тѣзи дѣто търсили спасеніе въ мусульмански-тъ кѣщи около 200 души принудени были да пріемѣтъ исламизмъ-тъ, за да спасѣтъ животъ-тъ си. Множество жени и моми были увлечени отъ Курди-тъ, Турци-тъ, Арапи-тъ, Друзи-тъ които венчки като зели извѣстіе за смущеніе-то, прибързали да дойдѣтъ въ градъ-тъ, и истребили онова, което было пожалено нѣкакъ до дохождание-то имъ.

Спасенни-тъ отъ убійство сега иматъ участь малко по добръ отъ убити-тъ, като нѣмѣтъ гдѣ главѣ-тъ си да приклонѣтъ, и като ся лишавѣтъ отъ всѣкакви сръдства за пропитаніе-то си. Садѣ отъ подаянія-та на челоуѣколюбіе-то могатъ ся прѣхрани тѣзи нещастни, догдѣ да ся замогнѣтъ пакъ, подирѣ плачевни-тъ пагуби, които прѣтърпѣха.

Слухъ-тъ за нещастни-тъ приключенія въ Дамаскъ крайно смутилъ венчки-тъ сирійски христіане, които щомъ бѣха ся упо-мнили отъ Лувански-тъ. Мнозина отъ тѣхъ оставѣтъ отечество-то си и ся дигѣтъ кон за Александріѣ, кон за Цариградъ, кон за други разни мѣста за да намѣрѣтъ безопасность на живота си.

Много наскърбиха тѣзи печални събытія Н. И. В. , милости-вѣйшій-тъ ни царь.

Щомъ былъ извѣстенъ за умърщвленіе-то на христіене-тъ въ Дамаскъ, Н. И. В. строго заповѣдалъ на намѣстникъ-тъ на великій-тъ Везиръ, Аали пашѣ, да ся земе всѣкаква мѣрка, която може по скоро да утиши смущенія-та. По слѣдствіе на тѣзи заповѣди министри-тъ имали нѣколко извоиредни засѣданія, подѣ прѣдсѣдательство-то на Н. В. Аали пашѣ, и рѣшили като ся испроводѣтъ юще вонеси, да ся даде и на египетскій-тъ пашѣ заповѣдъ да про-води десять тысящи воиници.

За шамско-то приключеніе не іе іеце извѣстно всичко надре-бно. Но нещастіа-та въ ливанскѣ-тъ планинѣ сѣ напълно извѣстни сега. Убити-тъ тамъ христіеи сѣ около петъ тисѣщи; градове и села съборени сѣ сто и педесеть; двѣстѣ църкви отъ ризлични вѣроисповѣданія и пятайсѣть маѣнастири сѣ развале-ни и около сто католически свѣщенники сѣ убити. Загубенни-тъ имущества, нари и стоки сѣ безчетни.

На пастири-тъ църковни прѣдстои сега прѣимущественно дълъ да земѣтъ христіански мѣрки за облеженіе на нещастіа-та, въ кон-то впадиѣха сирійски-тъ христіеи. Тогава като по други-тъ мѣста тѣзи длъжностъ, както винаги, и сега сѣ изпълнила „ велика-та църква (това сѣ думи на Византистѣ) която началствува (?) надъ всички-тъ църкви (1), не іе зела и до сега никакво промышленіе за нащастіа-та на сирійски-тъ ни братіа. Но само тя не сѣ по-грижи да прикани чрезъ окружни писма всички-тъ христіеи да помогнатъ на онѣзи жертви, но нито сѣ и помислили за този важенъ народенъ прѣдмѣтъ наши-тъ синодални, ами сѣ само за-пимаваѣтъ сѣ частни-тъ си планове; іедни сѣ грижіѣтъ за въз-вращеніе-то на старци-тъ, други пакъ какъ да добыѣтъ патрі-аршескій-тъ чинъ. “

Тѣзи и подобни думи на грѣцкій-тъ Вѣстникъ струваѣтъ да му сѣ напомнимъ, кога той, увлеченъ отъ интереси-тъ, които го-пѣтъ Гърци-тъ чрезъ господство-то на наречениѣ великѣ църкви, въстава несвѣсно противъ Българе-тъ, които сваляѣтъ, противозакон-но-то това господство надъ тѣхъ, чрезъ отричаніе-то си отъ неѣ.

— Наконецъ толкова врѣмя чакаѣна-та отъ Гърци-тъ заповѣдь на Високѣ-тъ Порѣкъ за наденіе-то на Патріарха Кирила сѣ даде, на 5 Юлїи. Въ истїи-тъ день Патріархъ-тъ събралъ архїереи-тъ и

1) Таквизъ пзраженїа показваѣтъ, чи Гърци-тъ могатъ да впадиѣтъ въ гла-вний-тъ порокъ на папизмъ-тъ, ако тѣ хваѣтъ да ги употребляваѣтъ по на-често.

имъ извѣстна, подиръ молитви-тъ, които сѣ въ обикновеніе на такъвъ случай, чи Н. И. В. го освободилъ отъ патриаршескъ-тъ длъжностъ. Никейскій-тъ Архіерей, въ отговоръ на думи-тъ му, като пожелалъ многолѣтствіе на Н. И. В. по поводъ-тъ на това освобожденіе, казалъ нѣколко тежки рѣчи на досегашній-тъ си духовенъ началникъ, а именно, той го укорилъ за това, чи църква-та была доведена въ жално състояніе прѣзъ негово-то правленіе (като съ-ка чи прѣди него тя іе была въ по добро). Гръцки-тъ архіерей до толкосъ закоренѣли въ заблужденія-та си, до толкосъ забравили високо-то си званіе, щото видѣтъ лошава състояніе на църквѣ-тъ, само въ законо-то оттегляваніе на Българе-тъ изъ подъ тираническъ-тъ имъ власть. Но ако и да бы было наистинна въ това съ-стоѣло лошава-то състояніе на църквѣ-тъ, то ся іе наченѣло не откакъ іе зауправѣлъ църквѣ-тъ Патріархъ Кирилъ, но много по напредъ.

На 8 Іулій, Архіерей-тъ ся събрали пакъ, чели Императорскѣ-тъ заповѣдь, която удалява Патріархъ-тъ отъ длъжностъ-тъ му, разгледали и одобрено-то отъ Високъ-тъ Портъ изложеніе на *Народно-то събрание* за избирание-то на Патріархъ-тъ, намѣрили нѣкои измѣненія, които не одобрили, и рѣшили да ся направѣтъ прибѣлѣжванія на Вис. Портъ и да искѣтъ, Патріархъ-тъ, кога ся избира, да ся припознава непосредственно, прѣди догдъ не іе отишѣлъ на Високъ-тъ Портъ. Слѣдъ туй тѣ наченали да избирѣтъ намѣстникъ патриаршескій. Подиръ много кавги и прѣ-пирии помежду си, казва Византисъ; тѣ избрали Никейскій-тъ Митрополитъ Іоанникія.

Висока-та Порта, като даде на Гърци-тъ изработенно на народно-то имъ събрание изложеніе за избирание-то на Патріархъ-тъ, изложенія-та врѣхъ други-тъ точки задърже. Това безпокои Гърци-тъ безъ съмнѣніе.

Спорѣдъ ново-то изложение за избиране-то на патриархъ-тъ, трѣбва всѣкій отъ подчинени-тъ на патриаршескій-тъ тронъ архіерей да си подаде гласъ-тъ и да яви, кого отъ всички-тъ владци намира достоинъ за патриаршескій-тъ чинъ. Това гласоподаване трѣбва да стане въ растоаніе на 41 день слѣдъ упраздненіе-то на патриаршескій-тъ столъ, и всѣкій трѣбва да си проводи гласъ-тъ начѣртанъ въ едно запечатано писмо. Слѣдъ туй ще се състави въ Цариградъ едно събрание 1, отъ членове-тъ на синодъ-тъ и други-тъ архіерей, кои-то случайно сж ся намѣрили въ столицѣ-тъ, 2, отъ членове-тъ на смѣсенній-тъ съвѣтъ, 3, отъ прѣдставители-тъ на двацѣтъ и осемъ по важни епархіи, 4, отъ прѣдставители-тъ на подунавски-тъ княжества, и отъ Самосскій-тъ князь. ако іе той въ столицѣ-тъ и 5, отъ чиновници военни и граждански, отъ учени (4) отъ търговци (5), сарафи (1), отъ еснафи (10) и двама отъ еноріи-тъ на градъ-тъ и на босфорски-тъ села.

Това събрание ще распечата и ще разглѣда гласове-тъ на вѣншнии-тъ Архіерей. Кой-то іе означенъ въ тѣзи гласове, или пакъ ся посочи и отъ іедна третъ на събрание-то, ся счита избираемъ. Каталогъ-тъ на избираеми-тъ ся вручава на Правительство-то, кое-то може да исхвърли отъ него кого-то заблагоразсжди. Послѣ избиратъ чрезъ тайно гласоподаване три отъ останали-тъ избираеми. Тѣзи трима ся завождѣтъ въ църквѣ-тъ и ся подавѣтъ пакъ тайно гласове за іедниго отъ тѣхъ. Ако въ този дирній-тъ случай гласове-тъ дождѣтъ равни по число-то, патриаршескій-тъ мѣстоблюстителъ рѣшава самъ въпросъ-тъ.

Вѣншни-тъ архіерей, както всѣкій може да види, си подавѣтъ гласове-тъ садѣ за формѣ. Всичка-та работа въ Цариградъ ще ся рѣшава.

Между епархіи-тъ, отъ кои-то трѣбва да ся намиратъ прѣдставители, български сж само тѣзи: търновска-та, софійска-та, видинска-та, варненска-та, пловдивска-та, едринска-та и солунска-та.

За да стане избиране-то на патриархъ-тъ, мѣстоблюститель-тъ ꙗко веки испратилъ на 7 Юлій ꙗвно окружно писмо до вѣншин-тъ архіереи, въ кое-то имъ порѣча да си дадѣтъ гласове-тъ, и показва какъ-тъ трѣба да ꙗко патриархъ-тъ спорѣдъ ново-то законоположеніе. Той трѣба да ꙗко напр. испорочень, свѣдущъ, подданий на турскѣ-тъ дѣржавѣ, да ꙗко былъ до седемъ години на спархійѣ и проч.

Както упомянахми и въ дѣрнѣ-тъ книжицѣ, очевидно ꙗко за всѣхми, чи наши-тъ съотечественници трѣба да ся дѣржѣтъ на стѣриѣ отъ тѣзи чисто грѣцкѣ работѣ и да не приѣмѣтъ никакво участіе въ избиране-то на грѣцкій-тъ патриархъ, слѣдъ като ся отресоха отъ незаконно-то подчиненіе, подъ кое-то ги ꙗко дѣржѣлъ досега царигр. патриаршескій столъ.

— До сега наши-тъ Българе ся само отричѣха отъ грѣцкій-тъ патриархъ, испхвърлѣха му имя-то изъ цѣрковни-тъ си молитви, турѣха въ замѣна имя-то на Н. Н. В. Султанъ-тъ, спомянуваха и священноначальникъ-тъ при Българскѣ-тъ Цѣрквѣ, като го припознаваха за ꙗединственно законень свой начальникъ. Сега-тъ хванѣха да свѣдѣтельствувѣтъ съ подписи и печати, както прѣдъ Високѣ-тъ Портѣ, тѣй и прѣдъ начальство-то при Българскѣ-тъ Цѣрквѣ, чи отхвърляне-то имъ отъ грѣцкій-тъ патриархъ имало отдавна основѣ въ сърца-та нѣхъ, и чи-тъ, като провозгласили, спорѣдъ религіознѣ-тъ си свободѣ, за свое духовно начальство, оуѣй кое-то ꙗко при Българ. Народнѣ Цѣрквѣ въ Цариградѣ, него пѣмѣтъ да припознавѣтъ и за-напрѣдъ и до него ше ся обрѣцѣтъ за всички-тъ си религіозни нужди. Таквозъ заѣявленіе стана отъ Габрово, Кюстепдиль, Шуменъ и Софійѣ.

За да видѣтъ читатели-тъ въ кой духъ сѣ написани общи-тъ писма, кои-то изразявѣтъ това рѣшеніе на наши-тъ съотечественници, нѣй прѣдлагами прѣдъ очн-тъ имъ общо-то писмо отъ Габрово:

„Високопрѣосвященнѣйшій Владико,
милостивѣйшій Архипастирю и Отче,

„Послѣ смиренно-то и покорно-то цѣлованіе на святѣ-тѣ ви десницѣ, ній, долоподписанин-тѣ жители габровски съ казан-тѣ, дохождами да Ви извѣстимъ чрезъ настоящее-то си, чи и насъ как-то и други-тѣ наши іединородци цариградскій-тѣ патріаршескій прѣстолъ, кой-то іе съ интриги потыкалъ народнѣ-тѣ ни іерархій въпрѣки църковни-тѣ закони, іе отдавна накаралъ съ разнообразни-тѣ си злоупотрѣбленія и прѣстъпванія на закони-тѣ, да мислимъ за избавленіе-то си отъ него; но догдѣ на Божественій Промисъл не было угодно да опрѣдѣли особенно за това врѣмя, ній продължавахи да охками подъ прѣтѣснителнѣ-тѣ му власть. —

„Сега, като ся научихи ненадѣйно за отреченіе-то отъ помянутій-тѣ прѣстолъ, кое-то тържественно направихи нашп-тѣ іединородци въ Цариградъ, ній излѣзохми отъ търпѣніе и съ радость ся отрекохми и ній отъ богоумразнѣ-тѣ власть на гръцко-то духовенство, като исхвърлихми отъ църковни-тѣ си молитви имя-то на патріархъ-тѣ и на проведеній-тѣ исговъ архіепископъ, на мѣсто кое-то турихми да ся молимъ за благоденствіе-то на чадолубивѣйшаго Царя нашего Султана, Абдулъ Меджида и за В. В-прѣосвященство, като за църковенъ нашъ началникъ.

„За тѣзи нашѣ постѣпки ній извѣстихми Честно-то Правителство съ особенни махзари, съ кои-то го и молимъ да припознай за наше духовно началство, онова, кое-то наша-та совѣсть, съобразно съ закони-тѣ на нашѣ-тѣ вѣрѣ, ни кара да припознаваме, сир. Църковно-то Началство при Българ. нашѣ народнѣ Църквѣ въ Цариградъ, коѣ-то считамъ за истиннѣ нашѣ духовнѣ майкѣ.

„Това и Вамъ, В-прѣосвященнѣйшій Владико, извѣстяваме и Ви подтвърждаваме съ наши-тѣ подписи и печати, чи ній съ драго сърдце отсега нататакъ имамъ да припознаваме за църковно началство, началство-то при Българ. нашѣ народнѣ Църквѣ, отъ кое-то,

като ся обявяваши зависими, спорѣдъ както искътъ п закони-тъ на нашѣ-тъ вѣрѣ, до него ще ся обръщати за всички-тъ си религиозни нужди и дѣла.

„ Това наше общо писмо Ви дава право да дѣйствувате, като пълномощенъ отъ нашия стържъ, за потвържденіе на нашия-тъ зависимость отъ църковно-то началство на реченъ-тъ църквъ въ Цариградъ и да ся припознай отъ В. Правителство подновена-та наша іерархія.

„ Надѣющеся, чи не ще ни оставите безъ отеческій Вашъ отговоръ на това наше писмо, оставами смиренни Ваши во Христѣ чедѣ“.

Ній ся надѣмъ, чи както іе благоразумно, и други-тъ наши съотечественници ще прибѣрзътъ да испроводѣтъ подобни писма, за да дадѣтъ по голѣмъ сила на постѣпкъ-тъ си.

Въ Софійѣ станѣло нѣщо, кое-то си нѣма примѣръ-тъ другадѣ. На Петровденъ 29 Юній, като извършвалъ святъ-тъ литургіѣ, софійскій-тъ митрополитъ Гедеонъ (родомъ Гръкъ разумѣвася) произнесълъ, по прѣдварителнъ іединъ наредъ отъ граждане-тъ, слѣдующе-то многолѣтствіе: „*Ἡλαρίωνος τοῦ ἱεράρχου πάσης Βουλγαρίας, πόλλὰ τὰ ἔτη!*“ — При имя-то Иларіона, говори іедно писмо, всички съ вѣсторѣтъ, като да придружаваха пѣвци-тъ и повтаряха: *многая му лета Иларіону Болгарскому Священноначальнику*“. И тѣй софійскій-тъ митрополитъ ся отрича и той съ Софійски-тъ и други-тъ Българе отъ цариградскій-тъ патрикъ и припознава българскій-тъ священноначальникъ.

Много было тежко на нѣкои Гърци, кои-то ся случайно напѣрили въ Софійѣ, да чуѣтъ и да видѣтъ чи іединъ Гръкъ владика си приклонилъ главъ-тъ прѣдъ българскій-тъ священноначальникъ. Іединъ отъ тѣхъ ся заканвалъ дору да го бій.

— Великій-тъ везиръ, слѣдъ като издирилъ жалби-тъ на протестантскі-тъ жители срѣщу владикъ-тъ имъ, Антима и слѣдъ като ся увѣрилъ за голѣми-тъ му прѣстѣпленія, затворилъ въ тъмницѣ прѣосвященнѣйшій-тъ !

— Въ начало-го на този мѣсяць много ся хортува тука за іедно стѣлкновеніе между Протестанти-тъ и Арменци-тъ. Арменецъ нѣкой, протестантинъ, умрѣлъ, и родители-тъ му поискали да го заровѣтъ въ арменски-тъ гробища. Научѣхъся за това Арменци-тъ и ся събирътъ да стоѣтъ насрѣщъ на това оскърбленіе, спорѣдъ тѣхно-то понятіе. Протестанти-тъ искътъ и тѣ да ся испълни, какво-то ся намыслили, и взаимно-то имъ сбираніе ся не забавва да

ся наче. Духовни-тъ начальници и на двѣ-тъ стѣрни извѣщаватъ за това на Високъ-тъ Портъ, и искатъ наставленіе. Висока-та Порта заповѣдва да ся зарови умирѣній-тъ близо до арменски-тъ гробища, но родственници-тъ му не ся покоряватъ и се искатъ да ся зарови въ бащинъ-тъ му гробъ, кое-то Арменци-тъ никакъ не въспріемали. Англійскій-тъ посланикъ, като ся научилъ за това отишълъ на помянати-тъ гробища за да види, гдѣ ся іе рекло да ся зарови покойній-тъ. Той удобрилъ праведно-то рѣшеніе на В. Портъ, но за да не стане ново съмнѣніе изискалъ да ся намѣри при погребеніе-то военній-тъ министръ, Риза наша и министръ-тъ на полиціѣ-тъ, Ахметъ наша, съ іедно отдаленіе войска. При всичко това около петъ тисащи Арменци ся събрали и искали да възбранѣтъ да ся зарови Протестантинъ-тъ въ назначено-то мѣсто. Н. Пр. Риза наша имъ заповѣдалъ да ся махнатъ, но напразно. Сила-та была само въ състояніе да ги раснади, като ся ранили до пятнайсетъ души отъ тѣхъ.

Политическій Дневникъ.

Сирійски-тъ приключенія направили въ Европѣ силно впечатленіе. Вѣстници-тъ даватъ доста обширно мѣсто на разсѣжденія-та си върху тѣхъ. Правительства-та на голѣми-тъ държави, щомъ ся извѣстили за тѣзи фанатически нападенія врѣхъ христіене-тъ, и особено Франція и Англія почели за потребно да неспроводѣтъ по голѣми морски сили кадѣ сирійски-тъ брѣгове. Недовољна отъ туй Франція, не искала да проводи и сухопутниѣ сили въ Сиріѣ, за да даде защитѣ, както казва тя, на христіене-тъ и особено на Маронити-тъ, надъ кои-то има отъ древи іеце врѣмена покровителство. Англія отъ най напредъ обѣщавала да дѣйствува съ неѣмъ надно, но послѣ обѣщила, чи тя не може да приеме участіе въ поставкѣ-тъ на Франціѣ, ако тази дѣрия-та сила нонеса да излѣзе изъ прѣдѣли-тъ на іедно само покровителство надъ христіене-тъ и сама да усмирява бунтовници-тъ, на мѣсто да прѣдостави това на сили-тъ Султанови. Впрочемъ разсѣжденія-та и прѣговори-тъ врѣхъ този важенъ прѣдмѣтъ не ся ограничили садѣ помежду Англіѣ и Франціѣ. Всички-тъ голѣми сили ся прѣговарѣтъ помежду си, съ кой начинъ да направѣтъ іедно общо намѣсваніе, кое-то въ не-то-то врѣмя да има прѣдъ очи-тъ си и да уварди цѣлость-тъ на Отоманскъ-тъ имперіѣ, защото всички-тъ добръ знаѣтъ, чи трагически-тъ сцени, които ся разиграватъ въ прѣдѣли-тъ сирійски, сѣ іедно само слѣдствіе на варварство-то и на фанатизмъ-тъ, и

чи тѣ сѣ твърдѣ прискърбно подѣйствуваха върхъ правителство-то на Високѣ-тъ Портѣ и найвече върхъ благѣй-тъ и кротчайшии-тъ самодържецъ нашъ, за коѣето и самъ Н. Н. В. извѣсти Императора Наполеона сѣ едно особито иземо.

Неаполитанскѣй-тъ Кралъ даде конституцій-тъ. Ново-то министерство сѣ улови дѣятелно да ѣмъ прилага; по положеніе-то на кралство-то не става по добро. Главно-то зло е, чи нѣма кой да върва на благонамѣреностъ-тъ и на чистосърдечіе-то на единъ царъ, който дава новѣ-тъ свободни узаконенія сѣ принажденіе: до-ру и министри-тъ нѣматъ нѣлно довѣріе. По слѣдствие за едно стѣкновение между народъ-тъ и войски-тъ, на 3 Юлій, тѣ сѣ дали отставка-тъ. Послеъ, като видѣли, чи Кралъ-тъ хортуваѣ енергически въ ползѣ на конституцій-тъ, тѣ добили новѣ надѣждѣ и пакъ възпріели длѣжности-тъ си.

Народъ-тъ ѣе равнодушенъ къмъ положеніе-то на кралъ-тъ си. Войска-та ѣе раздѣлена. Тогава като нѣкон отличени тѣла сѣ надѣ-ѣтъ да сѣ върне и усили първо-го самовластіе, остана-та войска, въ коѣто ѣе посѣяна мисль за единство-то на Италянска-тъ народностъ, ѣе готова да остави тронъ-тъ. Веки морска-тъ по-даде примѣръ на това. Единъ пароплувъ военный побѣгнаѣ тѣзи дене и отишѣ да сѣ владе на Гарибалди. Между това пригла-шенія, къмъ всички-тъ войски да оставѣтъ дѣло-то на кралъ-тъ и да сѣ служатъ на голѣмѣ-тъ идеѣ Гарибалдиова, ходѣтъ изъ Неа-поль свободно.

За да сѣ помогне колко годѣ въ това лошо положеніе, неапо-литанско-то правителство викало генерала Прима за началникъ на всички-тъ си войска; по той сѣ отръкѣлъ отъ тѣзи честь, като обѣвилъ, чи сабя-та му нѣможе никому другому да служи освѣтъ на отечество-го му и на Господарниѣ-тъ му.

И за сѣюзъ-тъ на Неаполь сѣ Сардиніѣ нѣма голѣми надѣжди, ако и да гѣ желѣѣтъ всички-тъ поголѣми сили. Сардинско-то прави-телство не сѣ рѣшава да свѣрже сѣюзъ сѣ Неаполь, до гдѣ не сѣ види добръ по кой пакъ ще трѣгне политика-та на Франца II.

Opinione, журналъ услуживъ на Графа Кавура доказва сѣ единъ членъ, чи сардинскѣй-тъ Кабинетъ не трѣба да дава отго-воръ на неаполитански-тъ прѣдложенія, догдѣ конституція-та не на-чне на нѣлно да дѣйствува въ Неаполь и догдѣ сѣ не събере пар-ламентъ-тъ, за да изрази чувствованіята на странѣ-тъ.

Currie du Dindano прѣдставява, чи условія-та които прѣд-ложилъ туринскѣй-тъ кабинетъ за сѣюзъ-тъ си сѣ Неаполь были:

краль-тъ да ся отрече отъ Сицилій, да ся върже да дѣйствува противъ Австрійскъ и да ся обърне сръщу папѣ-тъ и освѣтъ туй да бѣдѣтъ благодарни поддани-тъ му отъ свободни-тъ наредби, които сега туря той въ дѣйствиѣ. Въ този садѣ случай бѣлъ възможенъ съюзъ между Туринъ и Неаполь. Ако наметниѣкъ сѣ таквиѣ условія-та, които ѣе предложилъ туринскій-тъ кабинетъ, твърдѣ ѣе мѣчно да ги приеме неаполитанскій-тъ краль.

Гарибалдѣва-та работа, като ся земѣтъ на стѣрѣжъ малки-тъ несъгласія, които бѣха прозлѣзли между диктаторъ-тъ и прѣдставитель-тъ на сардинскѣ-тъ политикѣ въ Сицилій, Г. Ла Фарина, и поради които Гарибалди бѣде принуденъ да испѣди изъ островъ-тъ този сардинскій агентъ и да прѣмѣни министерство-то си, отива най добръ. Несъгласія-та, за които говоримъ ся породили поради това, чи Ла Фарина настоявалъ да иска, Сицилія да ся присъедини безъ друго до Сардинію, тогава като Гарибалди счита за потрѣбно да държи островъ-тъ въ рѣцѣ-тъ си чакъ догдѣ ся освободи всичка Италія, безъ да ся исклучава нито Римъ, нито Венеція.

Славный-тъ вождь Италиенскій съ голѣмѣ дѣятельность прави приготвѣнія въ Палермо. При това двѣстѣ тонове, много паравлуди и хиляди сѣдла сѣ зарѣчени по вѣнь, и скоро ще пристигнѣтъ въ Сицилій. Той не ще ся замѣй да осади Мессинѣ. Казвѣтъ впрочемъ, чи истинно-то му намѣреніе не ѣе да приземе тѣзи крѣпость, но само да развлече сили-тъ на Неаполь за да прѣмине на твърдѣ-тъ земѣ и да произведе въ неѣкъ възстаніе.

Папа-та, като ся уплашилъ отъ събитія-та, които могѣтъ да бѣдѣтъ понататѣкъ въ владѣнія-та му, ся готвилъ да бѣга въ Баварію. Но прѣди да отиде въ тѣзи земѣ, той щѣлъ да ся затвори въ Анконѣ и да сѣди тамъ, догдѣ може да ся държи; а най послѣ вече да отиде въ чуждѣ земѣ.

Франція ся твърдо рѣшила, или да направи папа-та прѣобразованія-та, които му ся отъ толкова врѣмя искѣтъ, или войски-тъ Французски иѣма да ся вмѣсвѣтъ въ нѣкое събытіе, коѣето може да стане въ Римъ сръщу правителство-то. Императоръ-тъ ще си оттегли и войски-тъ, които той държи отъ сега пататакъ само за ѣднѣкъ личиѣ забранѣ на папѣ-тъ. Ако св. Отецъ обѣави чи може да мине безъ тѣхъ.

Конституціонель, вѣстникъ полвиноофициаленъ въ Францію, ѣе написалъ ѣдинъ членъ, въ който като исчислява обезпокоителни-тъ слухове, относительно до намѣренія-та на французскій-тъ Импера-

торъ, жалувася чи Европа дава вѣрж на подобни слухове. Конституціонель имъ намира причинѣ-тъ въ нѣкои стари партіи и отрича да имѣтъ тѣ іедно макаръ и най малко основаніе. Но членъ-тъ му, на мѣсто да успокои мнѣніе-то въ Европѣ, породилъ нови боіазни. Като ся не помянува въ него нищо лошо за Россіѣ, хора-та хванали да заключавѣтъ, чи французско-то правителство приготвюва съ този членъ мнѣніе-то въ Европѣ къмъ іедно скѣсваніе съ всички-тъ сили, освѣнъ съ Россіѣ, за да ся възползува отъ спрійски-тъ приключенія. Отгдѣ и защо ставѣтъ таквици заключенія нита Енденандансъ, и защо довѣренность-та, на мѣсто да ся възстанови отъ подобни членове, юще повече ся губи ?

Таквици заключенія таквици слухове ся вадѣтъ отъ успокоителни-тъ даже членове, отговара Енденандансъ, іедно по тѣкъ причинѣ, чи Европа не види въ политическо-то управление на Франціѣ да ся извѣрѣвѣтъ работи-тъ отъ парламентски учрежденія и отъ свободѣ-тъ на печать-тъ, кои-то винаги откривѣтъ и често възбранаѣтъ опасни-тъ за миръ-тъ прѣдпріятія. Друга причина, казва белгійскій-тъ вѣстникъ, ся заключава въ управление-то, на кое-то іе подчиненъ политическій-тъ печать въ Франціѣ и кое-то възвожда до правителство-то отговорность-тъ на всичко туй, кое-то вѣстници-тъ хортувѣтъ или не хортувѣтъ.

Въ истій-тъ си членъ Конституціонель подмѣта за іедно желаніе, кое-то има Франція да възведе Испаніѣ въ степень-тъ на іедни голѣми държавѣ. Други-тъ извѣстія сѣщо показвѣтъ, чи туюлерійскій-тъ кабинетъ заченѣлъ наистинни подобно желаніе и прѣдложилъ на голѣми-тъ сили мисль-тъ си. Тѣ отговорили благосклоно, но направили твѣрдѣ справедливи забѣлѣжванія. Тѣ прѣдставили, чи държави-тъ, като сѣ петь, мѣчно ся сѣгласѣтъ помежду си за коѣ да іе работѣ, а кога станѣтъ шесть, сѣгласіе-то ще става юще по мѣчно. Освѣнъ това като ще сѣ чифъ поради число-то *шесть*, ще да іе възможно іедно равенство, кога ще ся рѣшава нѣщо съ гласо-

подаваніе. Прибавили юще, чи ієдно царство става само' голѣна държава, като може при случай да си подкрѣпя съ силѣ прѣдста-
вленія-та, а не по рѣшеніе-то на кабинети-тъ.

Прѣговори-тъ между Пруссіѣ и Австріѣ съ цѣль за да се произведе ієдно сближеніе между тѣзи двѣ държави, ся усилятъ. Видися тѣ да ставѣтъ по два пакта, а именно отъ ієднѣ стѣриѣ между князь-управитель-тъ и императоръ-тъ, а отъ другѣ между съвѣтници-тъ имѣ. Въ тѣзи прѣговори министръ-тъ на външнѣ-тъ дѣла въ Австріѣ, Г. Рехбергъ обіавилъ недавно въ ієднѣ нотѣ на Г. Шлайница, чи императоръ-тъ го натоварилъ да изрази сичко-то му почтеніе откъмъ благородно-то и независимо-то положеніе на князя-управителя. Австріѣско-то правителство, прибавилъ Г. Рехбергъ, има голѣми надѣжди, чи „скоро ще ся проправи напълно ієдно споразумѣніе между берлинскій-тъ и вієнскій-тъ дворове за събытія-та, кон-то могатъ да развалѣтъ редъ-тъ и равновѣсіе-то въ Европѣ, а тѣй и за интереси-тъ на Германіѣ“.

Увѣряваѣтъ, чи въ исто-то врѣмя, като была проведена так-
вазъ депеша, графъ Траутмансдорфъ былъ натоваренъ да прѣдложи тайно нѣкон устѣжки на князя управителя, съ условіе да поиска този дирійѣ-тъ сѣєдиненіе-то на ієдинѣ конгресъ за разврѣзка на италиански-тъ работи по законѣ пактъ. Австріѣскій-тъ дипломатъ трѣбвало да каже юще, чи трудности-тъ на положеніе-то произли-
зали повече-то отъ благосклонни-тъ расположенія на берлинскій-тъ кабинетъ къмъ честолюбиви-тъ намѣренія на Сардиніѣ.

Императоръ-тъ и той былъ пачѣрталъ нѣкон основанія за ієдно сближеніе.

Двама-та господари, спорѣдъ ієднѣ депешѣ отъ Берлинъ, щѣли да имѣтъ ієдно вижданіе въ Теплицъ. —